

Pomurski VESTNIK

MURSKA SOBOTA, 31. OKTOBRA 1963
Leto XV. — Štev. 43 Cena 20 din

P O M U R S K I V E S T N I K

IZHAJA OD FEBRUARJA 1949 — NAJPREJ KOT TEDNIK »LJUDSKI GLAS«, NATO OD JULIJA 1952 KOT »OBMURSKI TEDNIK«, DO PREIMENOVANJA V SEDANJI NASLOV, KOT GLASILO OKRAJNEGA ODBORA SZDL, OD JANUARJA 1963 IZHAJA LIST KOT TEDENSKO GLASILO OBČINSKIH ODBOROV SZDL SLOVENIJE V POMURJU. LIST IZDAJA ČASOPISNO-ZALOŽNIŠKO PODJETJE »POMURSKI TISK« V MURSKI SOBOTI — DIREKTOR STEFAN ANTALIC — LIST UREJA UREDNIŠKI ODBOR, ODGOVORNI UREDNIK JOŽE VILD — NASLOV UREDNIŠTVA — MURSKA SOBOTA, KOČLJEVA UL. 2, TELEFON 21-163

DEVET MESECEV GOSPODARJENJA V SOBOŠKI OBČINI:

MOČAN PRISPEVEK V IZVOZU

Analize gospodarjenja in izvajanja družbenega plana soboške občine za obdobje januar-september kažejo ugodno sliko. Industrija kot najmočnejša panoga družbenega gospodarstva je povečala fizični obseg proizvodnje v devetih mesecih letošnjega leta v primerjavi z lanskim letom za 22 odst., kar je za 8 odst. manj kot predvideva družbeni plan. Nekoliko manj kot je predvideno s planom se je povečala tudi produktivnost dela.

V tretjem kvartalu se je močno povečala gradbena dejavnost, vendar je obseg gradbenih del nekoliko manjši kot lansko leto. Tudi v turizmu se je povečalo število turistov tako domačih kot tujih, odločilna postavka plana pa je tudi izvoz, ki kaže stalno tendenco večanja.

Za celotno gospodarstvo je značilno, da se je razvijalo na stabilnejših odnosih ob ustaljenem tržišču in ob večji vsklajenosti med proizvodnjo in potrošnjo. Gospodarske organizacije so izvozile v vrednosti 2 milijard in 9 milijonov dinarjev, največji delež pri izvozu nosi kombinat Pomurka, dočim je Mura prav tako ude-

ležena v izvozu s precejšnjim zneikom, saj je izvozila svojih izdelkov v vrednosti za čez pol milijarde dinarjev. Težave glede izvoza ima podjetje Pannonija, ki doslej pravzaprav še ni nič izvozilo delež tega podjetja v izvozu pa naj bi znašal do konca leta 32 milijonov dinarjev. Beltinsko podjetje »Beltinka« bo do konca leta dosegla polovico predvidenega izvoza, to je okrog 20 milijonov dinarjev. Ker so slabše uspehe dosegli le nekateri manjši izvozniki, bo plan izvoza do konca leta dosežen in celo presežen.

Kmetijske gospodarske organizacije naj bi v letošnjem letu odkupile 1494 hektarjev zemlje. Odkupljenih pa je bilo le 661 hektarjev. Sodijo da je odkup zemlje letos zaključen. V večini kmetijskih gospodar-

Zadružni delavci iz Verone na obisku v Pomurju

V četrtek je Mursko Soboto in Gornjo Radgono obiskala delegacija zadružnih delavcev, članov pokrajinskega komiteja KPI iz Verone. Goste iz Italije je v Murski Soboti pričakal sekretar občinskega komiteja ZKS Miro Zupančič.

V spremstvu direktorja KIK »Pomurka« Karla Lutarja in predstavnikov Kmetijske zadruge iz Murske Sobote so si člani delegacije ogledali Tovarno mlečnega prahu in Kmetijsko gospodarstvo v Rakičanu. V razgovorih v Tovarni

mlečnega prahu so se italijanski zadružni delavci zanimali za organizacijo proizvodnje, delo organov upravljanja in za vlogo, ki jo ima kmetijski kombinat »Pomurka« v razvoju kmetijstva na območju soboške občine. Po ogledu posameznih obratov Tovarne mlečnega prahu in obratov KG Rakičan, so gostje obiskali še Kmetijsko zadrugo v M. Soboti. Zanimali so se predvsem za vse vrste sodelovanja zadruga z zasebnimi kmetijskimi proizvajalci, ogledali pa so si tudi nekatere obrate.

Po obisku v Murski Soboti so italijanski gostje odšli v G. Radgono. Tudi tam so se živo zanimali za uspehe in delo v kmetijskih delovnih organizacijah in kmetijskih zadrugah.

DANES ZASEDANJE OBČINSKE SKUPŠČINE MURSKA SOBOTA

Danes dopoldne so razpravljali odborniki občinske skupščine o gibanju gospodarstva v obdobju od januarja do konca septembra, prav tako so obravnavali tudi razmere glede gospodarjenja s splošno ljudskim premoženjem ter sklepanje o nekaterih upravnih zadevah, o porošitvenih izjavah in predlogih ter sklepih.

Gostje iz Verone ob prihodu v Mursko Soboto (foto K. Sukič)

skih organizacij ugotavljajo, da so odkupne cene za zemljo prenizke, kar vpliva tudi na letošnji uspeh glede odkupa. Do 10. oktobra je bila jesenska setev v glavnem zaključena. Ugotovljeno je, da je bilo porabljenih letos nekoliko manj umetnih gnojil kot lansko leto, pa tudi strojni uslug so se posluževali kmetovalci v manjši meri. Nekateri kmetijske zadruge niso porabile niti tistih količin umetnih gnojil, ki so bile predpisane z zakonom o agrominimumu.

V kolikor bi v prvem polletu uspešneje odstranili nekatere težave, ki so nastale v industriji, bi bili rezultati gospodarjenja še ugodnejši, računati pa je, da bo ob koncu leta tudi industrija izpolnila svoje planske naloge v celoti.

S SESTANKA IZVRŠNEGA ODBORA ObO SZDL LENDAVALA

STATUTI IN PRIPRAVE NA PROSLAVO DNEVA REPUBLIKE

V petek je izvršni odbor občinskega odbora SZDL v Lendavi analiziral vpisovanje posojila za Skopje. Člani odbora so ugotovili, da je bila akcija za vpis posojila v lendavski občini zadovoljivo končana.

V občini je vpisanih dva milijona dinarjev posojila več, kot so predvidevali ob začetku akcije. Tam kjer so bili doseženi ugodni rezultati vpisovanja, so krajevne organizacije SZDL dobro opravile svojo nalogo, v vaseh kjer pa KO SZDL k akciji niso pristopile bolj načrtno, je bil uspeh manjši. Izvršni odbor je sprejel sklep in priporočilo, da naj podobne analize v prihodnjih dneh naredijo vsi odbori krajevnih organizacij SZDL.

Izvršni odbor je na seji ugotovil, da delo na pripravah osnutkov statutih v delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih in pripravah občinskega statuta v redu poteka. Člani SZDL so že doslej aktivno delali v pripravah osnutkov, dolžnost organizacij SZDL pa je, da se takoj, ko bodo osnutki gotovi, vključijo v razprave. Organizacije SZDL bodo pri razpravah nudile vso pomoč, posebno pri diskusijah o statutih krajevnih skupnosti.

Sklenili so tudi, da bodo s pripravami na proslavo Dneva republike začeli takoj. Zato so imenovali pri ObO SZDL posebni odbor, ki bo vodil priprave in koordiniral delo, delovne organizacije in krajevne skupnosti pa bodo same pripravljale ob sodelovanju organizacij in društev proslave 29. novembra.

—ič.

Modernizacija ceste G. Radgona - Črnci

V ponedeljek so se predstavniki občinske skupščine Gornja Radgona razgovarjali s predstavniki Cestnega podjetja iz Maribora o asfaltiranju ceste iz G. Radgone v Apaško dolino.

Cesta, ki vodi iz G. Radgone v Apaško dolino, ne ustreza več potrebam vse bolj naraščajočega prometa. Stroški modernizacije ceste bodo znašali na kilometer od 10 do 12 milijonov dinarjev, saj ne bo potrebno posebnih zemeljskih

Asfaltni trak tudi na cesti iz M. Sobote v Martjance — na sliki: spečanost ob otvoritvi

NA PLENUMU OBČ. ODBORA SZDL V M. SOBOTI SO RAZPRAVLJALI

O delovanju društev

V torek je plenum občinskega odbora SZDL Murska Sobota razpravljala o delovanju društev. Uvod v razpravo je predstavljala analiza, ki jo je podala predsednik odbora tov. Sida Podlessek. Člani plenuma pa so v razpravi opozorili na vrsto problemov, ki ovirajo delo društev, navedli so pa tudi dobre primere društvene aktivnosti, ki je prinesla lepe uspehe nekaterim društvom.

Izredna pozornost je bila posvečena zlasti delu kulturnih in prosvetnih društev. V občini deluje sedem poklicnih kulturnih ustanov, poleg teh pa še 18 prosvetnih društev, 2 DPD »Svoboda«, 3 mladinska kulturno umetniška društva, dve telesno vzgojni društvi »Partizan« pa imata kulturno prosvetni sekciji. Podatki o finansiranju kulturne dejavnosti kažejo, da v soboški občini z ozirom na narodni dohodek pa tudi v absolutnem znesku dajejo mnogo več, kakor v raznih razvitejših občinah, vendar pa kljub temu ugotavljajo, da materialni položaj ni zadosten. V razpravi o delu teh društev pa je bilo poudarjeno, da jim manjka sposobnih in delavnih kadrov, ki bi lahko uspešno prebrodili tudi materialne težave.

Tudi glede telesnovzgojnih društev je bilo slišati ugotovitve, da imajo premalo sredstev, zaradi česar si tudi ne morejo priskrbeti vseh potrebnih športnih rekvizitov. Občinska zveza za telesno kulturo povezuje 14 TVD »Partizan«, 17 šolskih športnih društev, 4 nogometne klube in 23 strelskih organizacij. Kljub temu, da predstavlja pomembno primernih dvoran, igrišč in opreme resno oviro, pa je nekaterim društvom v zadnjih letih uspelo urediti lepa igrišča. Tako je bilo po prizadevnosti članov in s prostovoljnimi delom mladine urejeno igrišče soboškega TVD Partizan, atletski stadion in igrišča pri gimnaziji, športni stadion v Rakičanu ter igrišča v Moščancih, Krogu in Puconcih. Močno pa primanjkujejo ob-

jektivi za zimski šport in telovadnice pri šolah.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Z ZASEDANJA OBČINSKE SKUPŠČINE V LENDAVI:

Ugodni rezultati v gospodarstvu

Odborniki občinske skupščine Lendava so v soboto na svoji šesti seji obravnavali poročilo o realizaciji družbenega plana občine v devetih mesecih letošnjega leta, o poteku jesenske setve, o poročilu Sveta za šolsvo in še o nekaterih drugih vprašanjih. Pri prvi točki dnevnega reda so se seji skupščine prisostvovali tudi predstavniki posameznih gospodarskih organizacij iz občine.

Podatki o gibanju gospodarstva v devetih mesecih letos v lendavski občini ugodno kažejo. Primerjava letošnjega devetmesečnega obdobja z istim v lanskem letu kaže, da se je v vrednosti obseg industrijske proizvodnje povečal za 38,8 odst. Tudi količinski obseg proizvodnje je narasel in sicer za 30,4 odst. v primerjavi z istim obdobjem lani. Ugoden napredek je viden tudi iz številk o prodaji, saj je lani v devetih mesecih bilo prodanih za 1 milijardo 472 milijonov dinarjev industrijskih proizvodov, v devetih mesecih letos pa že za 3 milijarde 326 milijonov dinarjev. V planu predvidene investicije v vrednosti 1 milijarde 112 milijonov dinarjev so presežene že za 2,5 odstotkov. Po predvidenih družbenega plana naj bi kolektivni gospodarskih organizacij letos usvarili 4 milijarde 435 milijonov dinarjev brutoprodukta, do konca septembra pa je ta postavka realizirana s 3 milijardami 954 milijoni dinarjev. Vrednostni plan proizvodnje je izvršen z 89,2 odst., količinski pa s 75 odst., kar vse kaže, da bodo predvidevanja

skih organizacij ugotavljajo, da so odkupne cene za zemljo prenizke, kar vpliva tudi na letošnji uspeh glede odkupa. Do 10. oktobra je bila jesenska setev v glavnem zaključena. Ugotovljeno je, da je bilo porabljenih letos nekoliko manj umetnih gnojil kot lansko leto, pa tudi strojni uslug so se posluževali kmetovalci v manjši meri. Nekateri kmetijske zadruge niso porabile niti tistih količin umetnih gnojil, ki so bile predpisane z zakonom o agrominimumu.

V kolikor bi v prvem polletu uspešneje odstranili nekatere težave, ki so nastale v industriji, bi bili rezultati gospodarjenja še ugodnejši, računati pa je, da bo ob koncu leta tudi industrija izpolnila svoje planske naloge v celoti.

SKUPŠČINA PRLEŠKEGA ŠTUDENTSKEGA KLUBA

Dne 6. novembra bo v prostorih stare tehnike v Ljubljani deseta redna skupščina Prleškega študentskega kluba. Skupščina bo med drugim izvolila novo vodstvo kluba.

SESTANEK FTIZIOLOGOV V RADENCIH

V Slatini Radencih so se 18. in 19. oktobra zbrali na skupnem sestanku člani slovenske in hrvaške pneumofiziološke sekcije. V dveh dneh so zdravniki in zdravstveni delavci poslušali okrog 20 referatov in predavanj, ogledali pa so si tudi vinogradniško posestvo na Kapeli.

Predsednik Tito na poti v domovino

Po uspešno končanem potovanju po ameriški celini se predsednik Tito na ladji »Rotterdam« vrača v domovino. S tem se je končala ta dolga in brez dvoma naporna pot, ki pa je vzbudila tolikšno zanimanje svetovne javnosti in toliko simpatij, kot se to redko dogaja. Predsednikova pot je vsemu miroljubnemu človeštvu pomenila utrjevanje miru in načel miroljubnega sodelo-

vanja med narodi z različno družbeno ureditvijo.

Kot poročajo, je vreme izredno naklonjeno, tako da ladja Rotterdam pluje po mirnem morju. Predsednik Tito pa je med potjo posvetil s svojimi sodelavci največ časa proučevanju poročil, posebej še obmejnemu sporu in oboroženemu spopadu med Alžirijom in Marokom.

Obmejni spor med Alžirijo in Marokom

Jutri bo alžirski narod praznoval 9. obletnico začetka osvobodilnih borb proti francoskim kolonizatorjem. Toda praznava bo v henci žalostnih dogodkov, do katerih je prišlo po oboroženem spopadu med alžirsko in maroško vojsko, ki je skušala zasesti del ozemlja, katerega si lasti Maroko. Do spopada je prišlo neposredno potem, ko so se tudi politične sile v sami Alžiriji razdrojile. Toda zaradi nevarnosti je prišlo med političnimi voditelji do enotnosti, s čimer je uspelo Alžiriji, da se je uspešno uprla.

Takoj po začetku sovražnosti so prišli pozivi z vseh delov sveta, da naj obe strani miroljubno rešita sporna vprašanja, ker oborožen spopad ruši enotnost afriških narodov. Sledilo je tudi več predlogov o konferencah, ki jih je pa Maroko zavrnil. Šele etiopskega cesarja Hailla Selassija je uspelo doseči, da je maroški kralj Husein II pristal na razgovore z alžirskim predsednikom Ben Belo. Razgovori so se začeli v glavnem mestu republike Mali v Bamaku. Glede izida razgovorov prevladu-

je zadržan optimizem, čeprav se ob tem poudarja, da že sami razgovori predstavljajo velik napredek. Maroška delegacija v OZN si še namreč prizadeva, da bi pridobila zahod-

Sporno ozemlje je v spodnjem levem kotu Alžirije

ne zaveznike za posredovanje v alžirsko-maroškem obmejnem sporu.

Hruščov o mednarodnih problemih

V razgovoru z udeleženci svetovnega srečanja novinarjev, se je sovjetski premier Hruščov zavel za prekinitev polemik med komunističnimi partijami, posebno šem med KP Sovjetske zveze in KP Kitajske. Z besedami ni mogoče dokazati pravilnosti stališč, zato pa je potrebno prepuščati času, ki bo pokazal, kdo ima prav in kdo ne.

Predsednik Hruščov je tudi dejal, da po sklenitvi moskovskega sporazuma obstoje ugodnejši pogoji za vsesplošno in popolno razorožitve ter da bi evakuacija enot s tujih ozemelj pomenila dober začetek za razgovore o razorožitvi. Opozoril je, da položaj v središču Evrope, posebno pa v Zahodni Nemčiji vzbujata skrb. Če pa zahodne države resnično želijo omiliti mednarodna naprtilja, je nujno, da zavzamejo realno stališče reševanja nemškega vprašanja. Pri tem je ponovno poudaril potrebo

po sklenitvi nenapadnega pakta med NATO in Varšavskim paktom.

Posebno zaskrbljujoč pa je po njegovi oceni položaj v Karibskem morju. Nadaljujejo se še piratski poleti nad ozemljem Kube ter bombardiranja iz zraka in z morja. Pozval je vse narode sveta, naj se zavzamejo za prekinitev sovražnosti, ker brez tega ne bo mogoče doseči zmanjšanja mednarodne napetosti. Hruščov je govoril tudi o slabi žetvi v SZ in nakupu pšenice v tujini. Sovjetska zveza je pripravljena kupiti pšenico, vendar brez kakih pogojev. Sovjetska zveza pa je vložila ogromne napore, da bi že prihodnje leto premagala letošnje težave. Hruščov je govoril tudi o poletu na Lunu in dejal, da Sovjetska zveza za sedaj nima v načrtu takih poletov, ker je potrebno še mnogo vprašanj proučiti, preden bi se lahko odločili za tak korak.

Težki dnevi v Grčiji

V Grčiji bodo 3. novembra splošne volitve, za katere menijo razni opazovalci, da bodo prinesle pomembno prelomnico v povojnem življenju te balkanske države. Že celo leto je Grčija preživljala težko krizo, ki je nastala zaradi nepravilnosti pri volitvah, ko si je vladajoča stranka izglasovala tak volilni zakon, ki bi v bodoče onemogočil vsako opozicijo in ji zagotovil večino v parlamentu. Opozicijske stranke poudarjajo, da po deželi še vedno strahujejo fašistične skupine, zamerjajo vladi, da v severnem delu države še vedno velja vojaški režim iz državljanske vojne, ki onemogoča normalno demokratično politično življenje ter o-

pozarjajo, da je v zaporih še vedno okrog 30.000 političnih ječnikov, ki žive v najtežjih pogojih.

Spričo težkih dejstev je opaziti, da se je tudi v vladajoči stranki začelo krhati in da prihaja vse bolj do razkola med tistimi najkonzervativnejšimi krogi, ki bi radi obdržali režim iz državljanske vojne in tistimi, ki se zavedajo, da bo taka politika naletela na vseplošen odpor. V levčarskih strankah pa se zavzemajo za ustanovitev antifašistične fronte vseh opozicijskih strank. Mnogi predvidevajo, da bo s temi volitvami zapisana nova stran v povojni zgodovini Grčije.

Unija med Sirijo in Irakom

Jutri se bodo v Bagdadu začeli razgovori med sirijsko in iraško delegacijo o gospodarski uniji med obema državama. Čim je postalo jasno, da velikih razlik v glediščih, ki so se pojavila po razgovorih o

ustanovitvi trojne unije med Egiptom, Irakom in Sirijo ne bo mogoče premagati, je postalo vedno očitnejše, da se Sirija in Irak čedalje tesneje povezujeta, iz česar so se rodili tudi konkretni načrti o formiranju unije obeh držav.

Za nami so prva triletnja v gospodarstvu. Podatki o razvoju gospodarstva v prvih devetih mesecih letos, v primerjavi z istim obdobjem lani, kažejo precejšen porast, če pa jih primerjamo s predvidevanji družbenih planov za letošnje leto v posameznih komunalah, nam ugotovitve zagotavljajo, da bomo do kraja leta lahko realizirali zastavljene naloge.

Hiter gospodarski razvoj v obdobju januar — september letos so uslovili stabilni odnosi, na katerih se je razvijalo gospodarstvo, ustaljeno tržišče in vsklajenost med večjo proizvodnjo in potrošnjo. Brez dvoma je na ugoden gospodarski razvoj vplivala tudi splošna potrošnja, vzporedno s tem pa se je povečal tudi izvoz in narasla je produktivnost, ki le malokje zaostaja za predvidenimi družbenimi planovi. Ugodno je vplivala na povečano proizvodnjo v vseh gospodarskih panogah tudi integra-

cija različnih manjših obrtnih podjetij, ki so prešla v večja industrijska podjetja. Pravgotovo lahko med faktorje, ki so vplivali na ugodne rezultate v gospodarstvu, prištejemo tudi boljšo opremljenost objektov, izboljšanje kvalitete proizvodov, v neki meri tudi večjo zaposlenost delovne sile in ne nazadnje tudi vzpodbudne instrumente v gospodarstvu, večjo prizadevnost delovnih ljudi

nih organizacij presežen, medtem ko je količinski obseg ustvarjene proizvodnje ponekod tudi samo dosežen ali nekaj izpod predvidevanj. Te ugotovitve torej nalagajo proizvajalcem, da vložijo vsa prizadevanja za izpolnitev predvidenega plana tako v količinskem, kakor tudi v vrednostnem obsegu.

V kmetijski proizvodnji še nimamo realnih pokazateljev,

konca leta v glavnem realizirane.

Podobne ugotovitve lahko sprejmemo na osnovi pokazateljev gibanja gospodarstva tudi v panogah kot so gradbeništvo, obrt, gostinstvo, turizem in trgovina, saj so kljub objektivnim težavam ponekod znatno preseženi uspehi istega obdobja v lanskem letu, planska predvidevanja za prvih devet mesecev pa so v glavnem že realizirana.

Ugodna gospodarska situacija v prvih devetih mesecih letošnjega leta pa mora vzpodbudno delovati na vse delovne ljudi, če hočemo, da nadoknadimo tisto, kar je ponekod zaradi objektivnih vzrokov zamujeno, oziroma če hočemo, da bodo predvidevanja občinskih družbenih planov do konca leta v celoti realizirana ali celo presežena. Ugoden zaključek tekočega gospodarskega leta bo namreč osnova za še boljše gospodarjenje v prihodnjem letu.

K. Sukič

TRI ČETRTLETJA

in pravilno in perspektivno ter kvalitetno boljše delo organov delavskega in družbenega upravljanja.

Najbolj ugodni rezultati so v prvih devetih mesecih v industriji. Večina gospodarskih organizacij je dosegla oziroma prekoračila planska prizadevanja za prva tri četrtletja. Vrednostni obseg proizvodnje je v pretežnem številu delov-

venjar dosežani uspehi kažejo, da so tudi v tej panogi doseženi zadovoljivi rezultati. Na celotno kmetijsko proizvodnjo je sicer v precejšnji meri vplivala letošnja ostra zima; uporaba sodobnih agrotehničnih ukrepov, boljša mehanizacija in organizacija dela pa zagotavljajo, da lahko pričakujemo, da bodo naloge, ki smo si jih zastavili v kmetijstvu de-

V začaranem krogu evidenc

Pred vojno je bilo v soboški občini le malo družbene lastnine, komaj okrog 1000 hektarov zemlje. To so bili večinoma pašniki. V družbeni lasti je bilo tudi 152 stavb, večinoma šole in gasilski domovi.

Po vojni se je stanje močno spremenilo. Danes je na območju soboške občine v družbeni lasti 7960 hektarov zemlje. Toliko je je vsaj evidentirane. V lanskem in letošnjem letu pa je bilo odkupljenih še 871 hektarov zemljišč, ki pa v katastru še niso prenešena. U-

poštevajoč pravkar omenjeni podatek je v družbeni lasti danes skoraj 13 odst. celotnih površin na območju občine. Razen tega se je povečalo tudi število stavb družbene lastine. Vse to predstavlja danes veliko premoženje. Čeprav imajo vso zemljo in prav tako tudi stavbe v upravljanju kmetijske in druge družbene gospodarske organizacije ter komunalne ustanove, je potrebno nad vsem tem premoženjem primerna evidenca. Izdani so bili posebni predpisi za

vođenje registra, kar je obsežno delo. Posebno vlogo dobiva ta evidenca pri zgradbah z etažno lastnino, to vse dotle, dokler ne bodo izdani posebni predpisi o vključevanju etažne lastnine v zemljiški knjigi. V register zgradb družbene lastnine se vse to lahko evidentira že na osnovi zapisnika o kolovdaciji zgradbe, vendar teh zapisnikov pristojnemu referentu na občini ne dostavljajo. Razen tega kataster tudi ne snema sproti novih zgradb. Tako še niso posnete in razvidne v zemljiški knjigi in katastru nove zgradbe na Stefana Kovačevi ulici, kakor tudi nekatere druge zgradbe, grajene v zadnjih letih.

Ze bivši soboški okrajni ljudski odbor bi moral nastaviti register za kmetijska zemljišča in ga kasneje odstopiti občinam. Zaradi neurejenosti stare zemljiške knjige registrov niso nastavili in bi to delo morale opraviti občine. Toda, urejanja registra sta se lotili le soboška in bivša graška občina. Z združitvijo občin leta 1959 je bilo delovno mesto za vodenje evidence družbene lastnine sicer sistematizirano, toda nezasedeno. S tem je nastal precejšen zaostanek, ki vpliva na vrednost evidence. Zato bi bilo nujno, da se v čim krajšem času ta evidenca izpopolni, ker le tako bo lahko koristno služila tudi organom in posameznim službam občinske skupščine.

O stanju družbene lastnine na območju soboške občine razpravljajo tudi na današnjem zasedanju občinske skupščine.

PO KONČANIH KONFERENCAH ZMS V DELOVNIH ORGANIZACIJAH

SAMO MLADI NE BODO KOS NALOGAM

V delovnih organizacijah so letne konference aktivov ZMS v glavnem končane. Le v nekaterih organizacijah se mladina zaradi objektivnih težav še ni sestala, da bi pregledala svoje delo in sprejela nove naloge.

Ce hočemo analizirati same letne konference ZMS v delovnih organizacijah, potem lahko trdimo, da so le-te uspeli, vsebinsko so bile celo precej boljše od laniških in bile bi lahko še mnogo kvalitetnejše. Pa ne zaradi tega, da mladi na teh konferencah ne bi govorili o pomembnih vprašanih svoje delovne organizacije, nasprotno, mnoga izmed njih so načeli, o posameznih problemih so povedali tudi svoje mnenje in poskusili so najti mesto v njihovem reševanju. Skoraj na vseh konferencah so mladi govorili o produktivnosti, sklenili so, da bodo svojo storilnost povečali in predlagali so, da je v podjetjih potrebno iskati za dvig storilnosti, razen večjih prizadevanj posameznika na delovnem mestu, tudi notranje rezerve. Toda v tem želijo mladi pomoči strokovnih in tehničnih vodstev v delovnih organizacijah.

Le malokje so mladinke in mladinci govorili o svojem vključevanju v pripravo osnutkov statutov delovnih organizacij. Tam kjer pa so, so ugotovili, da bi mladi morali aktivneje sodelovati v razpravah, ker ni dovolj, da samo redki predstavniki mladih sodelujejo v komisijah za izdelavo osnutkov statutov. Vendar je bilo iz diskusije mogoče zaključiti, da mladi vse premalo poznajo statute, pomembnost teh dokumentov za delovno organizacijo in delovni kolektiv, zato ostajajo ob strani pri reševanju te pomembne naloge. Če, da je mnogo že zamujena, vendar ne vse, če bi vodstva ZMS, sindikatov in osnovne organizacije ZKS se v prihodnjem obdobju mladino na proizvodnih konferencah ali kako drugače seznanila s statuti in jo pritegnila v pripravo teh.

Strokovno izobraževanje, po besedah mladih, še vedno ni zajelo dovolj proizvajalcev in proizvajalcev. Centri za izobraževanje v delovnih organizacijah, so doslej dali poudarka družbeno-ekonom-

skemu izobraževanju članov vodstev samoupravnih organov, kar je bilo prav, vendar si mladina želi več oblik strokovnega izobraževanja. To velja predvsem za kmetijske delovne organizacije ter trgovska in gostinska podjetja. Mlade člane delovnih kolektivov vedno ne vključijo v dovoljni meri v razprave o kadroviski in študijski politiki, čeprav se prav mladi najbolj zavzemajo za perspektivno in načrtno študijsko in kadrovisko politiko.

Kot pereč problem so mladinke in mladinci na konferencah okarakterizirali pomanjkanje stanovanj in neurejeno prehrano. Bili so mnenja, da je kljub pomanjkanju sredstev potrebno končno že začeti razmišljati o gradnji samskih stanovanj in o ureditvi obratov družbene prehrane, saj v

povprečju osebni dohodki mladih delavcev ne prenesajo izdatkov, ki jih morajo nameniti za stanovanja v zasebnih hišah in za prehrano v gostinskih lokalih.

In končno je potrebno dodati še to, da so mladinke in mladinci na konferencah sklenili, da je delo aktivov ZMS v delovnih organizacijah potrebno usmeriti prav v reševanje omenjenih vprašanj in drugih problemov, ki zadevajo mlade in celotni kolektiv. Zato pa potrebujejo pomoči ostalih članov delovnih kolektivov, posebno pa še sindikalnih vodstev in osnovnih organizacij ZKS, saj ta pomoč vedno ni najboljša, kar so pokazale tudi same mladinske konference, na katerih mnogokrat ni bilo videti predstavnikov teh organov in organizacij.

-ic-

POZABLJENE NALOGE

Predvidevati uspehe dela, za katero so bili postavljeni temelji v programih, ki jih je sprejela mladina srednjih šol na svojih delovnih konferencah, ni enostavna naloga. Ce imamo v mislih samo lepo pripravljene delovne programe in še kar bogate razprave po vsebini in raznolikosti vprašanj na delovnih konferencah, potem lahko brez zadržka rečemo, da bo delo aktivov ZMS na srednjih šolah v tekočem šolskem letu uspešnejše, kot je bilo v minulem. Seveda nas o pravilnosti takšne prognoze niso prepričali mladi na vseh šolah. Ce to lahko trdimo za mladinske konference na ESS, SKS, Šoli učencev raznih strok in na SŠTV, potem to v celoti ne velja za učiteljske, Gimnazije in SZD. Ne, da ne bi verovali v delavnost in prizadevnost mladink in mladincev na teh šolah, saj uspehi v preteklem šolskem letu govori drugače, pač pa zato, ker mladinska vodstva v teh primerih

niso najboljše pripravila delovnih konferenc.

Srednješolska mladina je na mladinskih konferencah skoraj povsod obširno govorila o delu na športnem, kulturno-prosvetnem in idejno-vzgojnem področju. Svoje misli in želje je konkretizirala v delovnih programih tako, kot je zastavila tudi naloge v različnih sekcijah, društvih in posebnih mladinskih organizacijah. Dobili smo vtis, da so vsi programi letošnji usmenjeni k mlademu človeku, njegovim težavam, k formiranju njegove osebnosti in k reševanju nekaterih nalog na področju dela mladih in organih družbene upravljanja na šolah.

Bolj redko je bilo govora o najosnovnejši nalogi mladine na šolah — o učenju. Tam kjer so dekleta in fantje govorili o tej nalogi, so to vprašanje vključili v široko področje nalog in prizadevanj, niso pa učni uspeh in učenje obravnavali kot najbolj po-

membo in najbolj zahtevno nalogo, ki jo naša družba in organizacija ZM nalaga mladim. In to pomanjkljivost bo treba odpraviti.

V delovnih razgovorih mladih srednješolcev smo pogrešali tudi večje zanimanje za aktualne družbene ekonomske in gospodarske probleme. Med zaključki konferenc zaman iščemo besed, ki bi kaj več povedale kako se bodo srednješolci vključili v izdelavo osnutkov statutov na svojih ustanovah, manjka dogovor o sodelovanju mladih v razpravah o statusu občine, o družbenem in perspektivnem načrtu razvoja komunne. Tudi o materialnih vprašanih šol, o deležu, ki bi ga morala prav srednješolska mladina prispevati k pestrejšemu in bolj organiziranemu življenju mladih in starejših prebivalcev v prostem času.

Kljub dobro pripravljenim programom, ki so bili sprejeti na delovnih konferencah ZMS, bo potrebno sproti vnašati naloge, ki so bile tokrat pozabljene in še tiste, bo navrgel hiter družbeni razvoj.

-ic-

MPŠ v G. Radgoni

V torek so začeli s predavanji v Mladinski politični šoli v Gornji Radgoni. Solo obiskuje 40 mladink in mladincev. Mladinke in mladinci, ki ne stanujejo v bližini G. Radgone, se bodo skupaj s slušatelji Večerne politične šole vozili na predavanja s posebnim avtobusom.

Udeleženci skupnega posvetovanja slovenske in hrvaške pneumofiziološke sekcije v Radenci

Večja vloga krajevnih skupnosti

Po intenzivnem delu v komisiji za statut in njenih podkomisijah, v katerih sodeluje zelo širok krog družbenih delavcev, so vsaj v grobem že izdelana nekatera poglavja osnutka statuta. Besedilo še sicer ni prečiščeno, vendar pa kljub temu omogoča vpogled v bistvena načela, po katerih so se določeni problemi in odnosi urejevali.

V prvem delu osnutka med drugimi zasledimo tudi poglavje, ki določa oblike in namene sodelovanja občine z drugimi občinami. Pri tem je poudarjeno, da je tako sodelovanje v interesu boljšega opravljanja svojih nalog in lažjega reševanja skupnih problemov več občin. Do sodelovanja pa bi naj prišlo pri ustanavljanju skupnih organov in organizacij, združevanju sredstev, izmenjavi izkušenj, orga-

niziranju skupnih akcij in drugih oblikah medsebojne pomoči.

Tisti del statuta, ki podrobneje določa vlogo in pristojnosti krajevnih skupnosti je sicer še v razpravi, toda iz nekaterih poglavij prvega dela statuta lahko razberemo, da dobivajo krajevne skupnosti pomembno vlogo. Krajevne skupnosti so važen činitelj pri reševanju komunalnih, socialnih, kulturnih in drugih problemov.

V osnutku se glede vpliva krajevnih skupnosti pri reševanju komunalnih problemov določa, da skrbijo za ustanavljanje obrtno servisne dejavnosti, za pogrebno in pokopališko službo ter sodelujejo pri gradnji komunalnih objektov. Pojavljajo se pa tudi kot so-investitor, kajti vsa, ta dejavnost se financira tudi iz njihovih sredstev. V osnutku pa je tudi določeno, da se bodo dajale prednosti pri izvajanju plana investicij tistim krajevnim skupnostim, ki bodo zagotovile večje sodelovanje in udeležbo občanov. Statut torej še nadalje razvija aktivno sodelovanje občanov pri izgrajevanju raznih komunalnih objektov in ga celo postavlja kot nujen pogoj. Zanimivo pa je, da je gradnja kanalov in vodovoda v M. Soboti tudi v statutu dobila prvenstveno mesto med komunalnimi deli.

Tudi glede socialnega varstva dobivajo krajevne skupnosti veliko vlogo. Celotno socialno varstvo se namreč odvijata preko njih. Krajevne skupnosti so pa dolžne organizirati posebne servise za nego bolnikov in starejših ljudi ter pristojne za ustanavljanje in razvijanje vzgojno varstvenih ustanov za otroke. Glede socialnega varstva prinaša osnutek vsa dejavnost na zavod za socialno delo, ki bi naj bil strokovni zavod. Takega zavoda sedaj še nimamo, drugod po Sloveniji pa so jih ustanovili že več. Izkušnje so tudi pokazale, da je preko njih mnogo lažje izvajati socialno varstvo. Ob teh pristojnostih, ki jih dobivajo krajevne skupnosti je seveda tudi nujno, da se materialno okrepijo njihov položaj. Osnutek še namreč krajevnim skupnostim prepušča tudi urejanje in vzdrževanje parkov, kopalšč ter otroških

in športnih igrišč. Iz katerih virov bodo krajevne skupnosti dobivale te sredstva, pa bo določeno v drugem delu statuta, ki je sedaj v razpravi.

Polemika KOLIKO KRAJEVNIH SKUPNOSTI?

To vprašanje se vse češče postavlja tudi na sestankih krajevnih skupnosti v Ljutomerški občini. Treba je omeniti, da so sedanje krajevne skupnosti po svojem teritoriju enake prejšnjim krajevnim odborom, ki pa novim nalogam krajevnih skupnosti ne morejo biti kos, kajti krajevne skupnosti naj bi bile tudi za okrožene ekonomske enote. Na svojem območju bi morale imeti pogoje za funkcioniranje zdravstvene službe, otroškega varstva, komunalne, stanovanjske in vrste drugih družbenih služb. Sedanjih 16 krajevnih skupnosti vsega tega ne zmore, zato tudi nima smisla še naprej obdržati toliko, za življenje nesposobnih krajevnih skupnosti. Glede na to, da naj bi v bodočih krajevnih skupnostih odigrale pomembnejšo vlogo tudi gospodarske organizacije ni nujno, da bi ustanavljali krajevne skupnosti v krajih oziroma na področjih kjer teh ni. Tudi na nedanem republiškem posvetovanju o formiranju krajevnih skupnosti je bilo omenjeno, da je možno vsaj za začetek ustanoviti na območju občine morda samo eno ali dve krajevni skupnosti, pač toliko kolikor jih ima pogoje za nemoteno delo in razvoj. Izhajajoč iz tega bi bilo morda prav ustanoviti na območju Ljutomerške občine najprej tri krajevne skupnosti: Ljutomer, Križevci in Železne dveri. Križevci so poleg Ljutomera najmočnejše gospodarsko področje, poleg zadruga sta tam še dve opekarni, Železne dveri pa obsegajo teritorij gospodarsko močnega VZ kombinata Ljutomer. Manj možnosti imajo Veržej, Razkrižje in Bučkovi ter Cven.

Odločen glede formiranja novih območij krajevnih skupnosti bo vsekakor občinski statut. Zato bi bilo nujno predvsem v tem razčistiti nekatera osnovna vprašanja v pogledu krajevnih skupnosti. Ker pa občinski statut še ni pripravljen, se odbori krajevnih skupnosti upravičeno sprašujejo, kako naj sestavijo svoj statut. Ne vedo kakšne bodo njihove naloge, kolikšne pristojnosti, s kakšnimi sredstvi bodo razpolagali in iz kakšnih virov, kar je prav toliko pomembno. Ob tej bojazni se kaže težnja, da v posameznih krajih pripravljajo nekakšne plane svojih potreb, ki pa bodo verjetno prikazani v mnogo večjih številkah, kot bi bilo potrebno. To verjetno samo iz razloga, ker si še niso na jasnem glede obsega svojih nalog in pristojnosti.

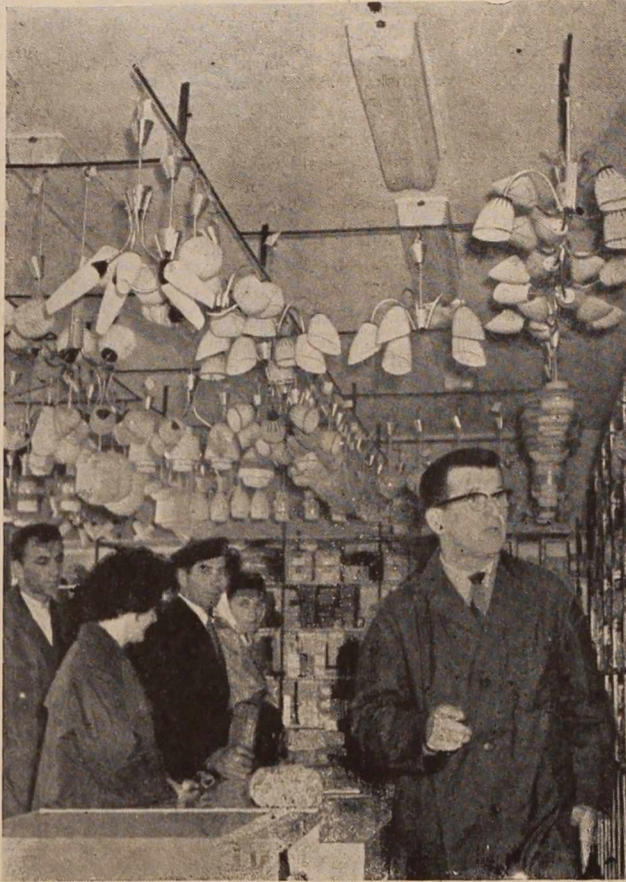
Obnavljanje muzeja NOV v Ljutomeru

Muzej NOV v Ljutomeru skoraj vsako leto organizira več samostojnih razstav. Tudi letos je priredil že dve razstavi. Glede obiskovalcev pa je opaziti, da jih je vsako leto več. Tako je kljub temu, da je bil letos muzej zaradi obnavljanja nekaj časa zaprt, ob-

Delo ljudske tehnike na učiteljsku zaživelo

Minuli četrtek so se sestali člani Ljudske tehnike na učiteljsku v Murski Soboti. Izvolili so novo vodstvo in vodje sekcij. Izdelali so tudi okvirni program dela za tekoče leto. Sekcija za avto-moto naj bi v letošnjem letu organizirala tečaje za mopediste. Zaživela pa bodo tudi ostale sekcije.

t.c. Uprava muzeja ima tudi za

Tako je v novi prodajalni »Elektrotehne« v Murski Soboti

S SEJE IDEJNO-VZGOJNE KOMISIJE OBČ. ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE M. SOBOTA

Obširen program idejno vzgojnega dela

V ponedeljek je komisija za idejnovzgojno delo pri Občinskem odboru SZDL Murska Sobotna razpravljala o programu dela. V razpravi je bilo ugotovljeno, da bo idejnovzgojnemu delu potrebno prav v tem zimskem obdobju posvetiti večjo pozornost in da bodo morale v tej smeri razviti večjo aktivnost zlasti krajevne organizacije.

Program, ki ga je obravnavala komisija, predvideva vrsto raznih predavanj in razpisov. Največ predavanj bo

s področja zunanje politike, mnogo pa tudi z ostalih. Člani komisije so ugotovljali, da so izkušnje iz prejšnje sezone po-

iskalo čez 4000 ljudi. Največ obiskovalcev je iz vrst šolske mladine.

Muzej se bo letos z dodelitvijo dveh novih prostorov precej razširil. Ker je oprema zelo zastarela, poleg tega pa je bilo v zadnjem času zbranege precej materiala, se je uprava odločila za renoviranje celotnega muzeja. Del sredstev prispevala občina, del pa Pokrajinski muzej v Murski Soboti. Razpoložljiva sredstva pa ne bodo zadostovala. V štirih razstavnih prostorih bo prikazana Prlekija v času stare Jugoslavije in v ljudski revoluciji, en razstaveni prostor pa bo posvečen znamenitim kulturnim delavcem iz Prlekije. Žal zaradi skopih sredstev ne bo mogoče urediti viničarstva v celoti, kot je bilo prej zamisljeno.

t.c. Uprava muzeja ima tudi za

prihodnje leto sestavljen bogat program dela, med drugim tudi ciklostilno izdajo »Pomenki ljudske revolucije v Prlekiji«, ki jo najbolj potrebujejo šole, ker glede tega nimajo nobenega učnega pomagala.

D. N.

Prodajni servis MODNA HIŠA
MARIBOR, Partizanska cesta 3

Modna hiša

Vas vabi na ogled tekstila in konfekcije.

MURSKA SOBOTA
Minulo sredo je bila pred spominsko ploščo v M. Soboti manjša svečanost. Po internacionali, ki jo je zapel ženski pevski zbor učiteljskega, so sledile recitacije, nato pa so položili k spominski plošči tudi nekaj vencev.

LJUTOMER
Predvčerajšnjim je svet za delo pri občinski skupščini v Ljutomeru razpravljalo o nadaljnjih nalogah pri uvajanju 42-urnega tednika o pripravah statutov v delovnih organizacijah.

Izboljšanje delovnih pogojev

V lendavski Tovarni dežnikov in pletenin so večino investicijskih sredstev letos vložili za izboljšanje delovnih pogojev, okrog 7 milijonov pa so namenili za nakup opreme.

Napram istemu obdobju v lanskem letu so v prvih devetih mesecih letos povečali količinsko proizvodnjo za 26,5 odst., vrednostno pa kar za 41 odst. Ta razkorak med vrednostno in količinsko proizvodnjo je nastal zaradi spremembe strukture proizvodnje. Sprememba delovnega okolja in boljša organizacija dela sta omogočili tudi 10 odst. porast produktivnosti po posameznem proizva-

jalcu. Letošnji plan so vrednostno dosegli s 73,2 odst., količinski obseg proizvodnje pa so dosegli z 74,4 odst.

Trenutno imajo na zalogi 3-mesečno proizvodnjo dežnikov in 4-mesečno proizvodnjo volnene trikotaje, ker pa so to artikli sezonskega značaja, predstavlja zaloga le pripravo za jesensko obdobje. Zaloge volnene trikotaje pa so pogodbeno že prodane za izvoz v Sovjetsko zvezo.

Klopotec ob cesti — in gruča otrok — vabljiva priložnost za spretnost in plezanje

Dve novi prodajalni

V soboto dopoldne so na Titovi cesti v Murski Soboti odprli dve novi prodajalni. Ljubljansko podjetje »Elektrotehna« je odprlo novo poslovalnico v kateri prodaja vse vrste elektrotehničnega materiala in izdelkov.

Takoj poleg nje, je trgovsko podjetje »Prekmurski magazin« iz Murske Sobotne odprlo novo prodajalno manufakturnega blaga. V »Samoizbiri« trgovskega podjetja »Prekmurski magazin« si lahko potrošniki po želji izbirajo blago. Za obe novi prodajalni lahko rečemo, da sodita med najlepše urejene lokale v Sloveniji. Otvorili so prisostvovali člani delovnih kolektivov in gostje.

ELRAD plan presežen

ELRAD — PRESEŽENI PLAN
Podatki gospodarjenja v prvih devetih mesecih letos so v podjetju »Elrad« v Gornji Radgoni zelo ugodni.

Količinsko so v tem podjetju doslej presegli planska predvidevanja za 14 odstotkov. Tudi podatki o plačani realizaciji ob koncu tretjega četrtletja kažejo kar 75-odst. porast. Vzrok za dosežene gospodarske uspehe je iskati v razširjeni proizvodnji visokofrekvenčnih kablov ter v večji proizvodnji teleskopskih anten (avtomobilskih in sobnih), v boljših metodah dela in v večji produktivnosti. Dosedanji uspehi zagotavljajo da bodo v »Elradu« do konca leta prekorčili planska predvidevanja.

V TOVARNI »MURA« V MURSKAJ SOBOTI

USPEHI V IZVOZU

V tovarni perila, pletenin in oblačil »Mura« v Murski Soboti so v prvih devetih mesecih dosegli lepe gospodarske uspehe.

Vrednostno so dosegli planirano proizvodnjo za 78,1 odst. kar pomeni, da so devetmesečni plan presegli za 4,1 odst. V primerjavi z istim obdobjem lani je vrednost proizvodnje v devetih mesecih letos narasla v obratu perila za 74%, v obratu pletenin za 63% in v obratu oblačil za 46%. To pomeni, da se je vrednost proizvodnje letos v primerjavi z istim obdobjem lani v »Muri« povečala za 63%. V tovarni je število zaposlenih naraslo za 28%, dohodek podjetja na zaposlenega posameznika pa za 22 odst. Izredne uspehe so dosegli v izvozu. Planirani letni izvoz v vrednosti 200 tisoč dolarjev so že v devetih mesecih letos dosegli s 478.700 dolarji. Vrednost izvoza je v primerjavi z istim obdobjem lani narasla za 193%. Predvidevajo

ture proizvodnje, način nagrajevanja, tehnične izboljšave, nizki odstotek bolniških izostankov itd. Predvidevajo, da bodo do konca leta vrednostni obseg proizvodnje presegli, medtem ko količinski obseg zaradi spremembe asortimana proizvodnje verjetno ne bo dosežen.

Svečanost tešanovskih radioamaterjev

V nedeljo dopoldne se je zbralo v združnem domu v Tešanovcih precejšnje število ljudi, ki so prisostvovali svečani predaji primopredajnega aparata tešanovski sekciji radioamaterjev. Svečanosti so

prisostvovali: predstavnik Radioamaterske zveze SRS tov. Oto Hudeček, predsednik Radiokluba »Park« Murska Sobotna tov. Ivan Delobel, predstavnik Občinske skupščine Murska Sobotna ter drugi.

Primopredajnik je predal tešanovskim radioamaterjem tov. Oto Hudeček, ki je vzpostavil tudi prvo zvezo med YU 3 DBC, to je Radioklub M. Sobotna in Tešanovci, ki imajo kratico YU 3 KAB.

t.c.

MLADINSKA LJUDSKA UNIVERZA V LJUTOMERU

Dijaki ljutomerske gimnazije »Fran Miklošič« so pred dnevi ustanovili mladinsko ljudsko univerzo. Izdelali so tudi bogat program predavanj in to z vseh področij, največ o političnih vprašanjih. Med prvimi je bil zaprosen za predavanje Jan Baukart, ki jim je orisal pomen in delo Frana Miklošiča.

Na sliki desno — Poslopje komunalne skupnosti socialnega zavarovanja v Murski Soboti

UREJENO POSTAJALIŠČE V RADENCIH

V Slatina Radencih so uredili prostor pri avtobusnem postajališču, ki je bil ob slabem vremenu velika luža. Postajališčni trikot so najprej zasuili z gramozom, nato pa asfaltirali. Poleg tega so od pošte vzdolž glavne ceste napravili odtočni kanal, česar so se razveselili prebivalci ob cesti, ker so imeli po dežju običajno polne kleti vode.

Krajevne skupnosti in kultura

REPUBLIŠKA USTAVA KOT TUDI OSNUTEK OBČINSKEGA STATUTA PENAŠA NA KRAJEVNE SKUPNOSTI VEČ PRISTOJNOSTI, KI SO BILE DO SEDAJ PRI OBČINI. MED TEMI JE TUDI ZADOVOLJEVANJE KULTURNIH POTREB OBČANOV.

V nekaterih krajih soboške občine so se za kulturne potrebe občanov zavzemali krajevni činitelji že do sedaj. Imamo več posnemanja vrednih primerov, ko so si vaščani uredili svoj kulturni dom ter ga dali v uporabo družbenim organizacijam. Vendar je poleg teh tudi nekaj obsojanja vrednih primerov, kjer kulturni dom sicer imajo, vendar ta ne služi svojemu namenu. Ponekod so ga uporabljali kot skladišče za poljske pridelke, drugod pa je zaradi malomarnega odnosa ustreznih krajevnih činiteljev prišlo propadati. Tak odnos ne izpričuje samo slabe gospodarske politike odgovornih činiteljev, ki dopuščajo, da se štoda iz dneva v dan večja in bodo stroški za popravilo s tem močno narasli, ampak mnogo bolj njih primitivizem in nerazumevanje za potrebe občanov.

Ali je res naloga prosvetnih društev, da prevzamejo odgovornost vzdrževanja kulturnih domov?

Aktivni člani društva, ki se udeležujejo v društvenih sekcijah, vlagajo veliko truda in svojega prostega časa za uspešno izvedbo prireditev in za delovanje društva sploh. S tem opravljajo pomembno družbeno delo, ki ga kot takega moramo tudi ceniti. Amatersko delo v društvu ni zabava poedincev, kar odgovorni činitelji ponekod še mislijo. Na področju naših vasi je delo teh amaterjev enako pomembno kot delo poklicnih kulturnikov v kulturnih središčih. Delajo pa seveda v bistveno drugačnih pogojih, v neustreznih, nezakurjenih prostorih vodijo knjižnice, pevске ali dramske skupine, sami prevzamejo vloge odrskih del, sodelujejo v klubih itd., vse to pa le iz prepričanja, da so kot sposobnejši za določeno dejavnost dolžni prispevati svoj delež h kulturni dejavnosti na svojem področju. Delajo torej v mnogih primerih iz čistega idealizma.

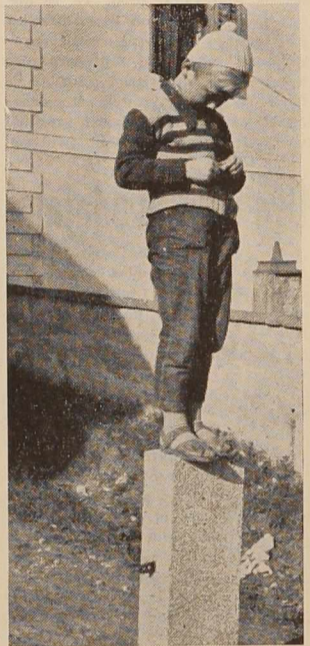
Družba ima zaradi tega do njih določene obveznosti. Ustvariti jim mora pogoje za delo, oskrbeti in opremiti prostore, v katerih bodo lahko razvijali dosedanje in nove oblike dela, imeli vaje za dramske uprizoritve, za pevске nastope, organizirati likovne razstave in muzealije, razpravljati o kulturi ter gojiti po potrebi tudi ples.

Te nove delovne oblike se goje v klubih, ki jih je po vseh naših občinah precej, vendar je delo v njih omejeno ponekod le še na spremljanje televizijskih programov. Sama tehnična kultura — film, radio, televizija — bo vplivala na gledalca — poslušalca uspešno le takrat, če bo ta lahko z znancom, prijateljem in strokovnim vodjem kluba v prostem razgovoru izmenjal svoja mnenja. Ob takem razgovoru bo tudi laže doumel vsebino oddaje ter tako ob njej razvijal svoj čut za lepo, plemenito in resnično. To ga bo tudi odvajalo od nenehnih dnevnih skrbi ter ga vabilo k pogostim obiskom kluba.

V naših vaseh skrbe za kulturno prosvetno delo prosvetna društva, v dveh krajih pa kulturno-prosvetni sekciji TVD Partizan. Te usmerjajo celotno kulturno-prosvetno dejavnost v kraju. V okviru teh društev prirejajo kulturne prireditve tudi druge organizacije v kraju, gostujejo kulturne skupine iz drugih krajev ter so tako društva pravi usmerjevalci kulturnega dogajanja v kraju. Kjer je tako, tam ni primerov, da bi prišlo na oder delo, ki ne ustreza mišljenju sodobnega delovnega človeka. da bi razne potujoče »kulturne« skupine gostovale s programi plehke vsebine in kvartilne okus gledalcem. V takih krajih ljudje čutijo željo po kulturnih prireditvah ter v teh dejavnostih tudi sami aktivno sodelujejo. Tu bodo odgovorni činitelji tudi spremljali to življenje ter sproti skrbeli za to, da bo kulturno društvo lahko nemoteno izvajalo svoje poslanstvo.

Res pa je, da v vsaki krajevni skupnosti ni pogojev za obstoj prosvetnega društva. Saj bi niti razumno ne bilo, da bi v vsaki krajevni skupnosti vlagali ogromna finančna

sredstva za kulturni dom, ki pa bi nato ne mogel služiti svojemu namenu. Za kulturne dejavnosti so potrebni poleg materialnih pogojev tudi ljudje. Sposobni ljudi, ki bi lahko vodili društvo in njene sekcije, pa v vsakem večjem kraju ni, ni jih tudi v vsaki krajevni skupnosti. Vendar je tudi tu krajevna skupnost dolžna skrbeti za kulturne potrebe občanov. Ob pomoči prosvetnega društva sosednje krajevne skupnosti bo omogočila določene dejavnosti tudi v svojem področju. Klubski prostor bo že v kraju lahko dobili. V njem pa se bodo razvijale prej omenjene oblike dela. To delo se bo lahko odvijalo tudi pod okriljem aktivne

Zamišljen in — velik

Soboške posebnosti - (Prosti spis)

Stanujem v Murski Soboti, zato grem večkrat tudi v kino. Skoraj vsak film si ogledam. Ze dolgo hodim v kino. Rad gledam dobre filme, posebno tiste, katerim ne moremo oporekati umetniške vrednosti. Pa ne hodim samo jaz v kino, tudi drugi prebivalci mesta so pridni obiskovalci kina. Rekel sem že, da rad gledam kvalitne filme. In mnogokrat mi je kar težko, ko je obisk dobrih filmov manjši, kot onih slabših. Harvasti in spektakularnih, na širokem platnu.

Priznati moram, da sem vesel, če pred pričetkom filma lahko vidim tudi kratki ali risani film. Posebno lepo pa je bilo še takrat, ko smo v kinu lahko gledali tudi filmske tehnikke. Ceprav berem časopis, poslušam radio in včasih grem gledat tudi televizijo (TV-sprejemnika nimam), sem vesel, ko v filmskem tedniku lahko vidim najpomembnejše dogodke do-

ma in v svetu. Kot obiskovalec kina sem se privadil filmskemu programu, ki je vseboval tudi prikazovanje tednika. Toda bojim se, da se bom te lepe navade kmalu odvadil. Ze nekaj časa si prizadevam, da bi mi uspelo, pa vendar občutim vsakokrat ob koncu tedna, ko sedim v prostorni kinodvorani, da nekaj manjka. Temu nisem kriv sam, vem da tudi ostali obiskovalci kina niso krivi. Morda ne moremo krivde naprtili niti podjetju Kino »Park« za to, da že nekaj časa nismo gledali filmskih tednikov. Slišal sem, da prikazovanje filmskega tednika stane 1 dinar po vsakem obiskovalcu filma in da je potrebno na ta dinar plačati še neke obveznosti, katerih pa podjetje ne more plačevati. Ljudje sicer pravijo, da bi bilo prav, če bi spet lahko gledali filmski tednik, tudi jaz sem tega mnenja, toda ne morem najti odgovora na vprašanje, zakaj

družbene organizacije v kraju. Večjih kulturnih prireditev — nastopov kulturnih skupin — pa se bodo občani lahko udeleževali v sosednji krajevni skupnosti, kjer je na razpolago kulturni dom.

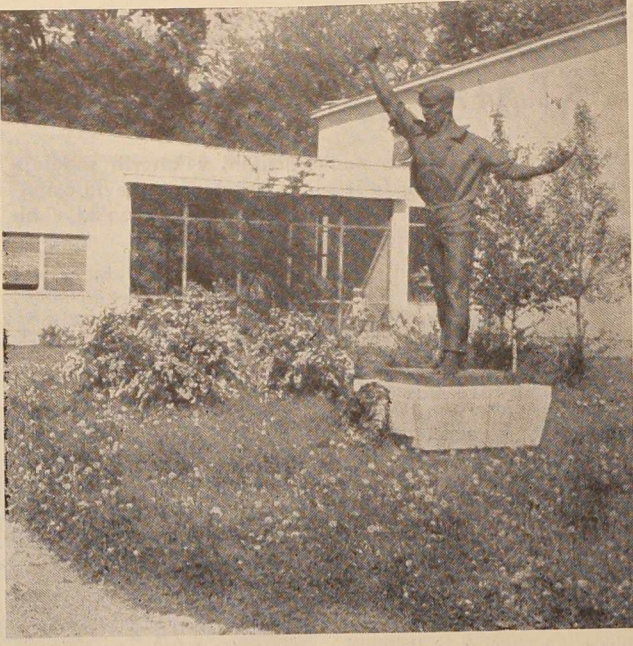
Večje pristojnosti, ki jih torej ustava in statut predvidevata za krajevne skupnosti, nalagajo le-tim določene skrbi za zadovoljevanje kulturnih potreb občanov in s tem za na daljnjo kulturno rast, ki ne sme zaostajati za naglo se razvijajočo gospodarstvo. Kulturna rast sama pa bo dobila močan odraz v lepših, človekoljubnejših odnosih med občani sami, kakor tudi v lepših odnosih do lepote in resnice.

S PLENUMA OBČINSKE ZVEZE SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV V G. RADGONI:

Uveljavile so se dramske sekcije

Na plenumu občinske zveze Svobod v Gornji Radgoni so razpravljali o kulturno prosvetni problematiki, o planu dela za sezono 1963-64 in o občnih zborih, ki naj bodo izvedeni do konca novembra.

Od 14. društev je bila v preteklem letu najbolj agilna Svoboda v Apačah. Radgonska Svoboda, ki naj bi bila kot kulturno žarišče vse kulturno prosvetne dejavnosti, v večini ni bila dovolj aktivna. Uveljavile pa so se dramske sekcije, saj je bilo odigranih v manjši sezoni kar 63 dramskih del. Najboljše repertoarno politiko so pri izbiri del vodila društva Apače, Žepcevi in Videm ob Ščavnici. Na področju občine je 10 lutkovnih odrov, najboljši pa so radgonski lutkarji. Glasbena dejavnost lani ni prišla do izraza, saj niti en pevski zbor s področja občine ni sodeloval na veliki okrajni pevski reviji v Radgoni. Pri-

M. Sobota — spomenik narodnemu heroju Stefanu Kovaču

znanje pa zaslužijo mladinski pevski zbori. Več pozornosti bi bilo treba posvetiti tudi filmski vzgoji in delu z mladino. Klubsko življenje je zaživelo v Apačah, Vidmu ob Ščavnici in v Radencih. Kinematografi se borijo s finančnimi težavami, od katerih zavisi tudi re-

pertoarna politika. Dobri filmi so predragi, slabi pa kvarijo vzgojo. Filmsko problematiko in vprašanje kinematografov na deželi naj bi obravnavali na svojih skupščinah tudi republiški poslanci kulturno-prosvetnega zbora.

Z okrajne skupščine Zveze društev prijateljev mladine

Varstvo otrok naj zagotovijo tudi podjetja

V nedeljo je bila okrajna skupščina zveze društev prijateljev mladine. Predsedniki posameznih komisij so pripravili podrobne analize o delu komisij in problemih.

Ze toliko časa nismo gledali in kako dolgo se ne bodo videli filmskih tednikov v Murski Soboti. Se o dveh posebnostih bi rad nekaj napisal, pa tudi ne najdem odgovora na vprašanje: zakaj? Ze bo skoraj mesec dni mimo od dneva, ko smo v mestu dobili dve javni telefonski govornici. Slišal sem, da bi jih že lahko uporabljali, samo da »nekdo« se ni poslal potrebnih aparatov. Jaz bi kar po svoje rekel, ni se prispel »inventar« za litne kovinsko-steklene hišice. Ne vem, zakaj tako dolgo »nekdo« ne pošlje »inventarja«, le zdi se mi, da veseno predogo čakamo na začetek delovanja telefonskih govornic.

In ker smo se sprijaznili s čakanjem, nam niso prijazni še z enim čakanjem. Ze v časopisu je nekdo pisal, pa tudi v nedeljskem radjskem feljtonu so povedali, da v Murski Soboti pogrešamo urnik prihodov in odhodov avtobusov. Pred dnevi je že kazalo, da bomo na čakanju prikrašani. Toda ostalo je le pri prazni, belo izdelani tabli na zgradbi banke.

Napisal bi še kaj, pa ne utegnem več. Čaka me prijatelj. Poizvedeti morava za odhod avtobusa v Maribor, potem pa bova šla v kino. Tja pa ne smeva zamuditi. Filmskega tednika namreč ne prikazujejo.

Ze toliko časa nismo gledali in kako dolgo se ne bodo videli filmskih tednikov v Murski Soboti. Se o dveh posebnostih bi rad nekaj napisal, pa tudi ne najdem odgovora na vprašanje: zakaj? Ze bo skoraj mesec dni mimo od dneva, ko smo v mestu dobili dve javni telefonski govornici. Slišal sem, da bi jih že lahko uporabljali, samo da »nekdo« se ni poslal potrebnih aparatov. Jaz bi kar po svoje rekel, ni se prispel »inventar« za litne kovinsko-steklene hišice. Ne vem, zakaj tako dolgo »nekdo« ne pošlje »inventarja«, le zdi se mi, da veseno predogo čakamo na začetek delovanja telefonskih govornic.

In ker smo se sprijaznili s čakanjem, nam niso prijazni še z enim čakanjem. Ze v časopisu je nekdo pisal, pa tudi v nedeljskem radjskem feljtonu so povedali, da v Murski Soboti pogrešamo urnik prihodov in odhodov avtobusov. Pred dnevi je že kazalo, da bomo na čakanju prikrašani. Toda ostalo je le pri prazni, belo izdelani tabli na zgradbi banke.

Napisal bi še kaj, pa ne utegnem več. Čaka me prijatelj. Poizvedeti morava za odhod avtobusa v Maribor, potem pa bova šla v kino. Tja pa ne smeva zamuditi. Filmskega tednika namreč ne prikazujejo.

predosnutek že aprila in ga razmnoženega v 450 izvodih razdelilo med člane svojega kolektiva v razpravljanje. Komisija je prejela v tem času od članov kolektiva že 250 dopolnilnih predlogov. Največ predlogov se nanaša na nagradjevanje po učinku, na zboljšanje notranje organizacije dela itd. V vseh delovnih enotah in obratnih sindikalnih podružnicah so predosnutek temeljito preučevali in analizirali. Komisija je že izdelala na podlagi pripomb in predlogov nov predlog statuta, ki ga bodo prav tako razmnožili in o njem razpravljali v posameznih obratih. V novem predlogu bodo nakazane različne variante za posamezna vprašanja. Ugotovili so tudi, da bo treba v zvezi s statutom prilagoditi tudi vso interno zakonodajo (pravilnike, poslovniške in podobno). Nedavno je bil v G. Radgoni v zvezi z izdelavo sta-

Razveseljivi kulturni obiski

Zadnja dva tedna je bila v vseh pomurskih občinah vrsta raznih kvalitetnih prireditev, mimo katerih ni mogoče brez razveseljivih ugotovitev in tudi ne posebnih želja. Predvsem je potrebno poudariti, da je bilo Pomurje uspešno vključeno v celotni program mariborske kulturne revije, s čimer je prišla do izraza tudi kulturna enotnost le teritorialne enote, močnejše je bilo čutiti vezi, ki se na kulturnem področju sklepajo s tako močno razvitim kulturnim življenjem, kakršno ima Maribor.

Prizadevanj za navezavo tesnejših stikov z mariborskimi kulturnimi ustanovami ni manjkalo. Tako v Ljutomeru, kakor v Murski Soboti in G. Radgoni so pred začetkom te kulturne sezone mnogo razmišljali o tem, kako si zagotoviti redna gostovanja mariborskega SNG. Vendar pa je težko prihajalo do soglasij, ker so bile vmes pereče materialne težave, deloma pa se pred kolektiv SNG s tem postavlja nove, ne ravno male obveznosti, kar je tudi potrebno razumeti. Vsaj za sedaj pa kaže, da bodo mariborski gledališki umetniki česči gostje v pomurskih kulturnih središčih, kot je to bilo prej.

Za pričakovati bi bilo, da ta gostovanja SNG, književnikov in likovnih umetnikov ne bi bila osamljena, temveč pogostejša in da bi dobila obliko sodelovanja in normalnih odnosov s pomurskim občinstvom in pomursko kulturno dejavnostjo, ki bi pa tudi morala imeti ambicije, da se tudi sama vključuje v ta širši kulturni krog, dobivajoč prav ob teh gostovanjih pomembne impulze za nadaljnjo kvalitetno rast. To bi tudi mnogo prispevalo k uveljavljanju naše domače kulturne tvornosti, ki mora postopoma tudi prerasčati ozke regionalne mejnike.

S. B.

OBSEŽNI NAČRTI MKUD

Prejšnji teden se je sestalo MKUD »Ali Kardoš« na letni občni zbor in sprejelo obsežen program za to šolsko leto. Delo se bo odvijalo v treh skupinah in to v filmskem krožku, literarnem klubu in krožku za prireditve. Vse tri skupine imajo že tudi podrobne izdelane programe, ki predvidevajo vrsto raznih prireditev.

TEŽAVE V DRUŠTVU LJUDSKE TEHNIKE

V okviru društva Ljudske tehnike se delujeta modelarski in fotoamaterski krožek. Čez nekaj časa, ko bodo dobili predavatelja, pa bo začel delovati tudi radioamaterski krožek. Društvo pa ima precej težav, ker nima zadosti sredstev za nakup raznega materiala. Sredstva so sicer obljubljena a jih društvo ni dobilo.

Gornja Radgona

Znano je, da bo leta 1965 v Radgoni mladinski festival Bratstva in enotnosti. Glede na to bo potrebno zgraditi v Radgoni tudi obširen športni park, ki predstavlja eno ključnih postavk sedemletnega razvoja na področju telesne kulture v radgonski občini.

Na nedavni seji občinske skupščine v Gornji Radgoni so razpravljali tudi o sedemletnem razvoju na področju kulture in prosvete. Kaže, da bodo za to dejavnost namenili precejšnja sredstva in sicer okrog 191 milijonov dinarjev. Spomladi nameravajo pričeti z gradnjo nove dvorane in prostorov za knjižnico tudi v Ne-

FILMSKI KROŽEK

Pretekli teden so na soboški gimnaziji ustanovili filmski krožek, ki bo skrbel za filmsko vzgojo dijakov. Vanj se je včlanilo precej dijakov, ki se bodo sestajali vsak teden, skupno obiskovali filmske predstave in razpravljali o njih. G. S.

CEZANJEVCI

Do Dneva republike bo nov stanovanjski blok pod streho. Pri gradnji pomagajo tudi prebivalci Cezanjevca in okoljskih vasi. Čim bo stanovanjski blok, ki je namenjen za učitelje, dograjen, bodo pridobili v cezanjevski šoli prostora za še eno učilnico.

gov. Sredstva v višini 38 milijonov dinarjev za ta objekt so že zagotovljena.

S statutom najdalj v Radencih

V radgonski občini je 13 delovnih organizacij. Ugotovljeno je, da je večina z izdelavo statutom zavlačevala in bo treba zamujeno pospešiti, da bodo osnutki statutom, kot je bilo sklenjeno na nedavnem sindikalnem plenumu, gotovi do konca oktobra.

Nekatere organizacije so se šele v zadnjem času resno lotile dela. Tako so 4 gospodarske organizacije do začetka oktobra šele imenovali komisije, material za sestavo statutom pa so začeli zbirati šele zadnje dni. Komisija pri kmetijskem kombinatu v Gornji Radgoni je že izdelala teze za statut ter prejela nanje 33 pripomb od obratnih enot. V industrijskem podjetju Elrad, kjer predvidevajo novo organizacijsko shemo podjetja, bodo z osnutkom gotovi te dni. Opekarna ima predosnutek izdelan in so o njem že razpravljali, dočim izdeluje podjetje Krojaštvo »Moda« Gornja Radgona drugo polovico osnutka. Zdravstveni dom je prvi osnutek končal in ga sedaj dopolnjuje.

Pri izdelavi statuta prednjači vsekakor zdravilišče Radenska Slatina, ki je izdelalo

Svetli in sončni dnevi se umikajo hladnim sencam oblačne jeseni

O delovanju društev

(Nadaljevanje s 1. strani)
 Občinska zveza se čedalje bolj zavzema za ustanovitev sklada za telesno kulturo. Nastajajo tudi vprašanja, kako vzdrževati že zgrajene objekte. To bi naj prešlo v pristojnost krajevnih skupnosti, ki jim bodo zagotovljena sredstva v te in druge namene.

Posebni problem predstavlja kvaliteta dela oziroma skrb za množičnost športne dejavnosti in uveljavljanje posameznih športnikov. Za te namene je organiziranih več tekmovalnih in vseh področjih, čedalje bolj pa se tudi med delavci razvija športna dejavnost, ki je sicer v nekaterih kolektivih bolj obsejna, vendar pa čedalje bolj dobiva neke ustaljene oblike. Najboljše so stroške organizacije, ki jim je v kratkem času uspelo vlagati 1700 stroškov. Stroške družine so tudi izredno aktivne in se udeležujejo vseh tekmovalnih. Lani je bilo 250 tekmovalnih, tudi letos samo pomembnejših že 42.

V razpravi je bila velika pozornost posvečena tudi ostalim društvom kot so gasilska društva, organizacija Rdečega križa, ljudski tehnični in društvo prijateljev mladine. Izredno pomembno je je delo gasilskih društev, ki imajo veliko tradicijo in to ne samo glede svoje osnovne dejavnosti, to je posredovanja pri požarih in drugih nevarnostih, temveč v mnogih krajih nosilci kulture, kakor družabne in druge aktivnosti. Gasilskih društev je 119 s 3473 člani. V zadnjem času so se pojavile razne razprave o združitvi manjših društev v večje, s čimer bi se povečala učinkovitost društev, ker lahko pri požarih uspešno posredujejo tista društva, ki imajo motorna vozila in motorne brigade. Manjša društva pa zaradi odhodov na sezonska dela v poletnih mesecih izgubijo večino svojega članstva. Gasilskim društvom je tudi uspelo zgraditi ob podpori ostalih občanov kar 71 gasilskih domov, ki jih z uspehom uporabljajo tudi ostala društva in organizacije. Velika skrb pa je bila posvečena vzgoji kadrov in vključevanju mladine.

Tudi društva ljudske tehnike, ki so med društvi najmlajša, so izredno razvile svojo dejavnost. Sedaj je že 18 društev ali klubov s čez 2000 članov. Najmožnejše se je razvila organizacija Rdečega križa. V občini je kar 81 organizacij z 9398 člani, poleg tega pa še 10650 članov organizacij pomladi. Ugotavljajo pa, da manjše vasko organizacije niso zmoglo uspešno reševati razne probleme zaradi pomanjkanja sposobnega kadra. Zato skušajo organizacije teritorialno prilagoditi organizacijam Socialistične zveze.

V razpravi so člani plenuma ugotavljali, da so društva vključila v svoje vrste ogromno članov, vendar pa to še ne daje prave slike njihovega delovanja. Predvsem je pogrešati razvijanje raznih oblik in večje gibčnosti pri premagovanju raznih težav. Enako so tudi ugotavljali, da bodo v bodoče morale krajevne organizacije Socialistične zveze posvetiti društvom tudi večjo pozornost in stalno spremljati njihovo delo.

S prenosom pristojnosti za ustanavljanje zavodov za pedagoško in prosvetno službo je bil storjen pomemben korak, ki pa je bil hkrati tudi povezan z nekaterimi negativnimi težnjami. Vsaka občina je namreč hotela imeti svoj zavod in to ne glede na stroške in kvaliteto dela.

V nasprotju s takimi težnjami pa se v zadnjem času pojavljajo pobude za večjo koncentracijo. Praksa je namreč pokazala, da zavodi, ki nimajo zadosti kadrov in tudi zagotovljene materialne o-

snove, ne morejo opraviti tistega, kar od njih pričakujemo. Predvsem je pogrešati proučevanje raznih problemov, pa tudi sama svetovalska služba ni zadostna. Nekateri izmed teh pripomb veljajo tudi za Pomurski zavod, ki deluje kot medobčinski in ga je ustanovila občina Murska Sobota. Zavod ima namreč zasidrane le polovico sistemiziranih delovnih mest, na posameznega svetovalca pa odpade preveliko število šol, tako da ni mogoče pričakovati temeljitejšega dela. Čeprav to ne pomeni, da z dosedanjim delom glede na razmere ne bi mogli biti zadovoljni. Na vprašanje, ali je mogoče razvijati temeljitejšega proučevanja in raziskovanja raznih pedagoških in drugih problemov.

Ker so podobne slabosti tudi pri ostalih zavodih v okraju, se pojavljajo pobude, da bi se vsi združili v enega. Od združitve lahko pričakujemo, da bo v delo za-

Dijaki ESS iz M. Sobote so obiskali sejem elektronike v Ljubljani

vodov prinesla bistvene spremembe. Kako bi naj ta zavod deloval, se sicer ni proučeno, imel bi pa možnost, da bi lahko zaposlil več strokovnih kadrov, ki jih manjši zavodi ne morejo dobiti, čeprav jih potrebujejo in imajo zanje sistemizirana delovna mesta.

Ob nedvomnem kvalitetnem napredku, pa se pojavljajo drugi problemi, ki zahtevajo, da bi se organizacija zavoda, v kolikor pride do soglasja med občinskimi skupnostmi glede ustanovitve enotnega zavoda, morala temeljito proučiti. Čeprav so za pedagoško svetovanje dolžni upravitelji šol, ni mogoče opustiti tiste svetovalske službe, ki je pri zavodih. Povprečni sta učiteljev recimo v soboški občini, je osem let, Kader je torej zelo mlad in dokaj nezkušen, vsi upravitelji pa tudi nimajo tolikšnega znanja in izkušenj, da bi lahko bili svetovalci. Zato se tudi v bodoče ostaja zavodom za pedagoško in prosvetno službo prav glede teh vprašanj mnogo nalag.

Pomoč je še zlasti potrebna učiteljem v dvojezičnih šolah, kar je specifično za Pomurski zavod. Kader v teh šolah zadeva namreč na precej težke probleme, mu je najnujno potrebno, da ima tesnejše stike s pedagoškim zavodom.

Tem vprašanjem kakor tudi problemom v zvezi s srednjimi šolami bo v prihodnje posvečeno več razprav z novim letom bo finansiranje srednjih šol kakor tudi zavodov za pedagoško in prosvetno službo prešlo v pristojnost občine. Že sedaj so tem spremembam posvečena razna posvetovanja, ki jih pa bo v prihodnje še več.

Izmišljeni roparski napadi

Med vaščani Hercegovščaka in Polje v gornjeradgonski občini so pred dnevi začele krožiti vesti o roparskih napadih skupine neznanih moških na ljudi. Pravi zapor je vse to začelo po 18. oktobru. Takrat in še naslednje dni so se v gozdu med Poljanci in Hercegovščakom godile zgodbe, ki so razburile prebivalce krajev v bližnji okolici. Ljudje so začeli susljati o skupini neznanih moških, ki napadajo ljudi in izsiljujejo denar. Občani so odslej s strahom zvečer zapuščali domove ali pa se vračali z dela domov. Zgodbe o roparskih napadih pa so si sledile nekako tako:

Okrog 19. ure osemnajstega oktobra, se je delavec na kmetijskem gospodarstvu vračal iz Polje. 24-letni Franc Halec je doma pripovedoval ženi čes, da so ga zapovedovali neznanici-roparji in zahtevali od njega denar. Ker ni imel denarja so mu poškodovali kolo (razbili luč) in ga napodili domov. Čez dva dni so neznanici spet poskušali zaustaviti moped, ki ga je vozil Franc Halec iz Hercegovščaka 29. Sam neznanec ni videl, opazila pa jih je njegova žena in rekla, da je eden izmed roparjev poskusil ustaviti moped.

Isti dan ob 20. uri so »roparji« napadli tudi 17-letnega Hermana Kajdiča iz Hercegovščaka št. 31. Herman Kajdič, mizarski vajenec je trdil, da so ga neznanici napadli in ga preiskali. Ker ni imel denarja, so mu poškodovali kolo in ga spodili domov ter odšli v gozd. Že naslednji dan ob 16. uri pa je neki neznanec hitel za 17-letno Rozalijo Sert iz Polje 33, verjetno s ciljem, da bi jo ujel, kot je sama trdila. Tudi to se je pripetilo v gozdu pri Hercegovščaku.

In zadnja zgodba, ki jo je povedala 16-letna Marija Jančar iz Hercegovščaka 30, govori, da ji je neznanec, ki ga je zjutraj srečala in pozdravila dejal, da se bosta zvečer spet videla.

Sveđa so vse te zgodbe pripovedovali oškodovanci na postaji Ljudske milice v Gornji Radgoni in vložili so ovadbe zoper neznanca zaradi roparskih napadov. U-

službenci Ljudske milice in kriminalistične službe so primerjali izjave posameznih oškodovancev in ugotovili, da sta izjavi Haleca in Kajdiča bili po številu storilcev in načinu storitve precej podobni, ostali pa so dali le približno enak opis enega iz skupine neznancev. Oškodovanci so tudi nakazovali, da se skupina roparjev nahaja v gozdu med Poljanci in Hercegovščakom. Varnostni organi so se odločili za rekonstrukcijo dogodkov na samem kraju, kateri sta prisostvovala tudi Halec in Kajdič. Toda vse zaman. Na samem kraju dogodkov ni bilo nobenih sledov, ni bilo drobiža, stekla od razbitih luči, na kolesih. Halec in Kajdič sta dajala neverjetne izjave, popolnoma drugačne od prvotnih pri ovadbi, prihajala izpraševanju sta Halec in Kajdič priznala, da so njune ovadbe o roparskem napadu zlagane. Franc Halec je priznal, da je bil kritičnega dne v vinjenem stanju in se je zaletel v smreko ter razbil luč na kolesu. V strahu pred ženo si je izmisli zgodbo in jo povedal ženi. Ta ga je napotila na postajo L.M. Tudi Kajdič je priznal, da je v kritičnem dnevu posodil kolo prijatelju Jausevcu iz Zbogovce, ki je kolo pokvaril, Kajdič pa je v strahu pred materjo in pod vplivom govorice o roparskih napadih izmisli zgodbo, ki smo jo opisali v začetku sestavka.

Torej, razblinile so se strašne misli o skupini neznanih roparjev, ki jih ni bilo, pa so kljub temu povzročili strah med vaščani Polje, Hercegovščaka in drugih. Zgodbam o izmišljenih roparskih napadih je kraj. Opozoriti pa je potrebno prebivalce, da v prihodnje naj ne nasledajo izmišljenim govoricam, preden zvedo za resnico. Tovarisha Franc Halec in Herman Kajdič, ki sta si izmislija zgodbe, bosta imela opravka z javnim tožilstvom, občani v Poljancih in Hercegovščaku pa lahko v prihodnje mirno hodijo, delajo in spijo.

SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA TRIGLAV : SOBOTA 4:0 (2:0)

V nadaljevanju prvenstva SNL je mostvo Sobote pretleklo nedeljo gostovalo v Kranju in se v prvenstveni tekmi pomerilo z domačini Triglavom. Čeprav Sobota ni igrala podrejene vloge, je vendarle doživela zelo visok poraz predvsem po zaslugi tokrat nezanesljive obrambe. Domačini so poceni pršli do prvega zadetka. Slabo odmerjeno žogo Sarotarja, ki jo je podal svojemu vratarju Vrdjujki, je prestregel napadalec domačinov in dosegel vodstvo. To je precej zmedlo Soboto in kmalu zatem je Triglav dosegel še drugi gol.

V drugem polčasu se je Sobota trudila, da bi rezultat znižala, vendar so domačini prav v času napadov Sobote s hitrim protinapadom in po krivdi obrambe Sobote dosegli svoj tretji zadetek, v zadnji minuti igre pa je Triglav dosegel še četrti gol in s tem visoko zmago. Tekmo je sodil Čučnik iz Ljubljane.

SLOVENSKA MLADINSKA LIGA TRIGLAV : SOBOTA 1:2 (0:1)

V Kranju je gostovalo tudi mladinsko mostvo Sobote ter se v prvenstveni tekmi SML pomerilo z Triglavom. Mladinci Sobote so bili v srečanju precej boljše nasprotnik, kar se zlasti veča za prvi polčas in so zasluženo zmagali. Njihova zmaga pa bi lahko bila precej večja, če bi izkoristili nekaj lepih priložnosti za gol. Ob zadetku za Soboto je dosegel Stan-ko Maučec.

MM NOGOMETNA LIGA BELTINCI : NAFTA 1:1 (1:1)

Kot najboljšo mostvo Pomurja v MM nogometni ligi je Nafta tudi tokrat veljala za favorita, saj je bila tehnično boljše mostvo od domačinov, kar zlasti veča za prvi polčas, ko je imela pobudo. Toda v drugem polčasu so beltinci s poiztvorno igro nadoknadili tehnično premoč gostov in imeli celo nekoliko več od igre. Najprej je prišla v vodstvo Nafta v 15. minuti preko Varge, Beltinci pa so rezultat izenačili v 44. minuti preko Puklavca. Kakor poročajo, je to bila izredno ostra tekna tako, da je sodnik Sušec, ki je sodil z napakami, imel precej dela. Pri Nafti sta bila najboljša Matičič in Gobec, pri Beltincih pa je bila obramba boljše del mostva.

GRAFIČAR : MEJNIK 2:1 (1:0)

V povprečni tekmi je Grafičar na svojem terenu zaslužno premagal goste iz Svečine, saj je bil boljše nasprotnik, posebno v prvem polčasu. Zmaga pa je tembolj zaslužena, ker je Grafičar od 40. minute igre dalje igral le z 10 igralci, ker si je Husar zlomil nogo. V zadnjih minutah igre je sodnik Svajger iz Maribora izključil iz igre kar dva igralca Mejnika. Za Grafičar sta bila uspešna Kaučič in Madžar.

POMURSKA NOGOMETNA LIGA VODSTVO PREVZEL GRADBENIK

V nedeljo je bilo na sporedu predzadnje kolo Pomurske nogometne lige, ki pa tudi ni poteklo brez presenečenj. Največje presenečenje je pripravilo mostvo Veržeja, ki je zmagoval v Puconcih. Presenečata pa tudi prva zmaga Salovec nad Puščo ter visoka zmaga Gradbenika nad Brazdo. V ostalih srečanjih so Bakovci premagali Rakičan, Sobota B pa Tur-nišče.

Rezultati VIII. kola:
 Bakovci : Rakičan 2:1
 Salovci : Pušča 1:0
 Sobota B : Turnišče 3:0
 Gradbenik : Brazda 8:1
 Puconci : Veržej 1:2

Tabela					
Gradbenik	7	5	2	0	43:9 12
Bakovci	7	6	0	1	27:7 12
Turnišče	7	5	1	1	36:9 11
Rakičan	7	2	3	15:19 6	
Puconci	7	3	0	4	22:27 6
Brazda	7	3	0	4	16:22 6
Veržej	8	3	0	5	8:22 6
Pušča	7	1	1	5	7:31 3
Šalovci	7	1	0	6	6:34 2
Sobota B	8	0	2	1	28:13 12

POMURSKA MLADINSKA NOGOMETNA LIGA SOBOTA B NA ČELU

V predzadnjem kolu Pomurske mladinske nogometne lige so bili zabeleženi naslednji izidi:
 Beltinci : Nafta 1:0
 Salovci : Grafičar 0:4
 Sobota B : Turnišče 8:1

Tabela					
Sobota B	6	5	0	1	22:11 10
Veržej	6	3	3	0	13:6 9
Nafta	7	4	1	2	19:11 9
Grafičar	6	3	2	1	14:9 8
Beltinci	6	3	1	2	13:12 7
Turnišče	5	1	1	3	10:15 3
Bakovci	6	1	0	5	10:15 2
Salovci	6	0	6	6	4:26 0

FINALNA TEKMA V HOKEJU NA TRAVI HDK CELJE : ŠSD ESS M. SOBOTA 4:1 (2:0)

Pretleko nedeljo je bila v Celju finalna tekma za naslov republiškega prvaka med zmagovalcem vzhodne republiške hokejske lige ESS iz Murske Sobote in zmagovalcem zahodne skupine HDK Celjem.

Tekma je bila lepa, hitra in tehnično precej na višku, hkrati pa tudi fair brez ostrejših izpadov, ki so pri hokeju česti. Začetek tekme je pripadel domačinom, ki so hoteli že v začetku izsiliti svoj način igre in doseči vodstvo. Na-

najboljših pomurskih ekip. V mesecu februarju pa bo organizirano prvenstvo osnovnih šol. Vsa tekmovalna v zimskem času predstavljajo premostitve mrtve sezone tudi za športnike ostalih panog in uvod v pestno leto košarkarske sezone, v okviru pomurske košarkarske lige. P. J.

Pomurska odbojcarska liga RAKIČAN PRVAK ZA L. 1963

Pretleki teden je bila v Murski Soboti odigrana finalna tekma za naslov prvaka Pomurske odbojcarske lige, kjer sta se srečala zmagovalca posamezne skupine Rakičan in ESS, s čimer pa je bilo prvenstvo Pomurske odbojcarske lige za leto 1963 končano. Kakor je znano, se je letošnje tekmovalje odvijalo na nekoliko drugačen način kot prejšnja leta, na kar pa je vplivalo dolgočasno mrtvilo v tej panogi športa, saj ni bilo odigrano splošno prvenstvo, zaradi česar je finančna sredstva. Tako so bile tekmovalne ekipe razdeljene v dve skupini od katerih je vsaka štela po 4 mostva. Ta so se razvrstila takole:

I. skupina:					
ESS	3	3	0	9:0 6	
Sobota	3	2	1	6:4 4	
Puconci	3	1	2	3:8 2	
Moščanci	3	0	3	3:9 0	
II. skupina:					
Rakičan	3	3	0	9:2 6	
Beltinci	3	2	1	8:3 4	
Krog	3	1	2	3:2 2	
Tišina	3	0	3	0:9 0	

V finalni tekmi je mostvo Rakičana premagalo ESS z rezultatom 3:0 in tako zaslužno postalo pomurski prvak za leto 1963. S tem je bilo končano VI. pomursko prvenstvo v odbojki, ki pa je če odvezamo neresnost nekaterih ekip vendarle uspelo ter nekoliko poživilo tudi to športno panogo. To je bilo hkrati tudi zadnje pomursko prvenstvo, saj se bodo prihodnja tekmovalja odvijala v občinskih ligah. Tako naj bi v bodoči občinski ligi Murska Sobota nastopile vse dosedanje ekipe pomurske lige z vključitvijo še nekaterih drugih ekip. Strokovni odbor za odbojko pri OBZTK v Murski Soboti pa si bo prizadeval ustanoviti občinske lige tudi v Lendavi, Ljutomeru in Radgoni ter eventualno še formirati eno ligo za goriški predel. Strokovni odbor za odbojko pri OBZTK v Murski Soboti je sklenil, da bo za 29. november organiziral v Murski Soboti prijateljsko tekmo med članom II. republiške lige Ljutomerom in reprezentanco Pomurja.

Ob tej priložnosti pa so opravljali tudi izpite za republiške sodnike. Med uspešnimi kandidati je bil tudi Peček iz Murske Sobote, s čimer je Pomurje dobilo tudi prvega republiškega sodnika v hokeju na travi.

Nato je bilo na sporedu še tekmovalje v hokeju na travi mesta Celja. Pri tem je v borbi za tretje mesto ESS premagala Elan z rezultatom 9:0 (3:0). Strelci so bili Titan 4, Martinuzi 2 in Seruga, Tinev ter Vrzel po ena.

Ob tej priložnosti pa so opravljali tudi izpite za republiške sodnike. Med uspešnimi kandidati je bil tudi Peček iz Murske Sobote, s čimer je Pomurje dobilo tudi prvega republiškega sodnika v hokeju na travi.

MEDOBČINSKA ROKOMETNA LIGA ESS JESENSKI PRVAK

V nedeljo je bilo na sporedu zadnje kolo medobčinske rokometne lige za članice, ki pa je poteklo brez posebnih presenečenj. ESS, kot že vodeča ekipa od vsega začetka tekmovalja se tudi tokrat ni pustila presenetiti in je zabeležila še eno zmago in tako po jesenskem delu tekmovalja zasedla prvo mesto in ostala edina neporažena ekipa. Na drugem oz. tretjem mestu sta pristali ekipi Beltinec in Sloge z enakim številom točk s tem, da sta si prav v tem kolu razdelili izkupiček. Ekipa Grafičarja, ki se je precej časa potegovala za prvo mesto je zasedla šele četrto mesto, predvsem zaradi neresnosti, saj je v zadnjih kolid predajala tekme brez borbe, kar pa je graje vredno. Presenetila

Rezultati zadnjega kola:
 Beltinci : Sloge 6:6
 SZD : ESS 5:7
 Mura : Grafičar 5:0
 Nafta : Elan 5:1

Tabela jesenskega dela					
ESS	7	6	1	0	64:16 13
Beltinci	7	4	1	2	37:25 9
Sloge	7	4	1	5	45:39 9
Grafičar	7	3	1	8	42:31 7
SZD	7	3	1	3	31:36 7
Nafta	7	2	1	4	22:20 5
Elan	7	2	0	5	14:37 4
Mura	7	1	0	6	13:55 2

Košarkarji pred novimi tekmovalji

Strokovni odbor za košarko pri OBZTK v Murski Soboti je razpisal tekmovalja za zimsko sezono 1963-64, s čimer pa se obeta zopet vrsta zanimivih košarkarskih srečanj v zimskem času. Posebno novost letošnje košarkarske zimske sezone predstavlja tekmovalje v moški in ženski srednjesholski košarkarski ligi. Čeprav prijave še niso zaključene, bo v obeh ligah nastopilo skupno preko 10 ekip. Najresnejši tekmečci za naslov srednjesholskega prvaka bodo pri moških ekipa gimnazij in ESS, pri ženskah pa gimnazija, učiteljske in ESS. Zal se tega tekmovalja zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ne bosta udeležili ekipi STS Lendava in gimnazije Ljutomer.

V zimski košarkarski ligi se bodo pomerile ekipe društev TVD Partizan in ekipe ostalih društev. Predvidoma bodo nastopile TVD Partizan Puconci, Radenci, Rakičan in M. Sobota. Tudi DSD Grafičar. Ker je ekipa Partizana iz M. Sobote močno pomlajena, imajo

vse ekipe pred pričetkom tekmovalja enake možnosti za prvo mesto.

Tekmovalja se bodo pričela v prvi polovici meseca novembra in bodo trajala od vključno meseca marca. V počastitev Dneva republike pa bo v M. Soboti tudi večji košarkarski turnir z nastopom

Športni drobiž

Jesenski kros v Murski Soboti (Foto D. Obal)

V okviru športnega dneva gimnazije sta se pomerili v košarki kombinirani sindikalni ekipi ESS in gimnazije. Po boljši igri so zmagali gostje iz gimnazije z 70:39. Če za ESS so dosegli Sapač 22, Sever 5, Miholič 10, za gimnazijo za Sažadin 12, Hradil 18, Babič 12 in Juteršnik 28. J. P.

V prijateljski nogometni tekmi je mostvo Rudarja iz M. Središča premagalo občinskega nogometnega prvaka Lendava Petišovce z 2:1.

V prijateljskem košarkarskem srečanju med Rakičanom in Lendavo je zmagala Lendava z 47:37.

V prvenstveni tekmi štajerske rokometne lige je Rudar iz Velenja premagal Nafto z rezultatom 18:14, mostvo MMT livarne iz

Maribora pa Beltince z 38:5.

Na jesenskem krosu SSVT M. Sobota je sodelovalo 60 dijakov in dijakinj. Na 1500 m dolgi progi je med fanti zmagal Potočnik s časom 4:38, pred Meričnjakom 4:41 in Bertalanom 4:43. Pri dekletih pa je bila najboljša Bacoča, ki je na 800 m dolgi progi dosegla čas 3:27. Druga je bila Puconja 3:30 in tretja Stajniko 3:34. Ob tej priložnosti so opravljali tudi medicinske analize. R. V.

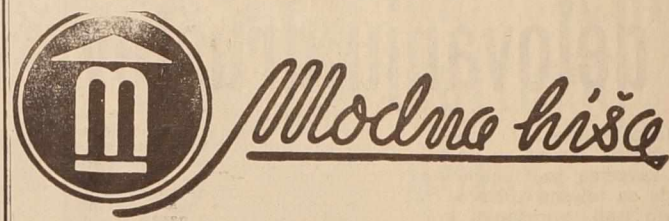
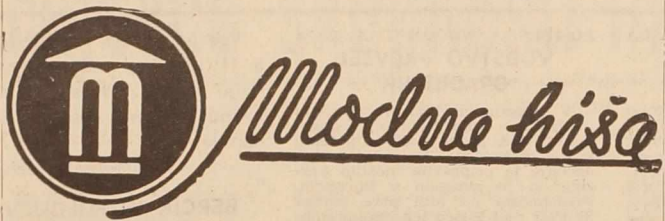
Na jesenskem krosu dijakov učiteljskega in gimnazije so postali zmagovalci posameznih razredov naslednji tekmovalci:
 dekleta: učiteljske: M. Fujs, M. Makovec, E. Gomboc in D. Smodič; gimnazija: E. Krpič, V. Kampjut, V. Balek in M. Močan.

Skupni športni dan

Razredi višje stopnje osnovnih šol Velika Polana in Turnišče so priredili skupni športni dan. Pomerili so se v teklu na 60 m, v skoku v daljino, rokometu, malem nogometu, v igri med dvema ognjema in sahu. Ekipno zmago v skokih in teklu so odnesli Turniščani. Najdaljši skok dneva je dosegel učenec VIII. razreda iz Velike Polane s 3,91 m. Najvišjehneje pa so bile rokometne tekme. Pri dekletih je zmagala ekipa iz Polane z rezultatom 6:4, pri dečkih pa ekipa iz Turnišča s 12:2. V malem nogometu so zmagali Turniščani z rezultatom 10:2. Pri igri »Med dvema ognjema«, so pri

dečkih in deklicah zmagali Polančani, ravno tako so odločili v svoji korist sahovsko srečanje z rezultatom 5:0.

Tekmovalje se je odvijalo v pravem športnem vzdušju in so bili z njim zadovoljni tekmovalci in učitelji. Sklenili so, da se bodo v bodoče večkrat srečavali in to enkrat na tej, drugič na drugi šoli. Skoda je, da se skupnega športnega dne niso udeležili še Grosvošnjani, kot je bilo prvotno dogovorjeno. Za razvijanje tekmovalnega duha in pravega športnega tovarštva so taka srečanja nedvomno zelo koristna in plodna. Franc Križanič

MINILO JE SKORAJ POL LETA, ODKAR SMO ODPRLI MODNO HIŠO V MARIBORU. DA BI SE ČIM BOLJ PŘIBLIŽALI POTROŠNIKOM IN DA BI PRISLUHNILI ZAHTEVAM IN ŽELJAM TRŽIŠČA, SMO PRIPRAVILI NAGRADNO ANKETO, KI NAS BO VODILA PRI NAŠEM NADALJNJEM DELU.

5. Ali so Vam prodajalci posvetili potrebno pozornost pri izbiri in nakupu in bili strokovni svetovalci? da — ne

6. Kaj Vam sploh ne ugaja v Modni hiši?.....

7. Ali je možnost za popravila v naši krojačnici vplivala na Vašo odločitev pri nakupu konfekcije? da — ne

8. Ali ste že videli hišne modne revije, ki jih vsak četrtek prirejamo v spodnjih prostorih Modne hiše? da — ne

9. Vaši predlogi in kritične pripombe:

Nagradna anketa

1. Kolikokrat ste bili doslej v Modni hiši?

nobenkrat

enkrat

večkrat

2. Želeli ste kupiti v Modni hiši, pa Vas nismo zadovoljili, ker:

a) ni odgovarjala

kvaliteta

vzorec

barva

velikost

cena

b) sploh nismo imeli na zalogi: kaj?

3. Ali se Vam zdi, da so cene primerne in v sorazmerju s kvaliteto blaga?

da — ne

4. Sodite, da Vam je olajšan nakup s tem, da lahko sami izbirate blago s prodajnih miz?

da — ne

Ime in priimek:

Poklic:

Stanovanje:

Ustrezni odgovor podčrtajte ali obkrožite!

▷ Prosimo Vas, da anketni list vržete v nabiralnik v pritličju Modne hiše Maribor najkasneje do 23. novembra 1963.

▷ Da pa ne bo Vaš trud zaman, bo žreb razdelil na javnem žrebanju, ki bo 26. novembra 1963 ob 19.30 uri v Modni hiši Maribor, Partizanska 3, spodaj navedene nagrade, ki so jih prispevali člani Prodajnega servisa, katerih izdelke je možno vsak čas kupiti v naši Modni hiši.

TU ODREŽI

TU ODREŽI

TU ODREŽI

TU ODREŽI

TU ODREŽI

1. moška kamgarn obleka
2. ženski plašč
3. moška kamgarn obleka
4. ženski plašč
5. ženski plašč
6. 2.8 m velurja za plašč
7. jutranja halja
8. ženski zimski plašč
9. 2.4 m vol. blaga za ženski plašč
10. 2.5 m kamgarna za kostim
11. 2.6 m tweeda za ženski plašč
12. lasteks hlače
13. 3.6 m volna-svila
14. 3.5 m volna-svila
15. 5.7 m blaga za zavese
16. 1.7 m kamgarna za moški suknjič
17. 1.2 m kamgarna za moške hlače
18. ženska torbica
19. moški pulover
20. ženska pletena jopica
21. moški pulover
22. moški pulover

23. ženska pletena jopica
24. moški brezrokavnik
25. moška popelin pidžama
26. moška nylon srajca
27. ženski škornji
28. ženski škornji
29. ženski škornji
30. ženski salonarji
31. ženski salonarji
32. ženski salonarji

43. moški nylon dežnik
44. moški čevlji
45. ženski salonarji
46. ženski salonarji
47. moške kamgarn hlače
48. srajca Terilen
49. srajca Terilen
50. srajca Terilen
51. brokat odeja
52. pletena jopica

62. twist deklinško krilo
63. twist deklinško krilo
64. frotir blazina za plaže
65. frotir blazina za plaže
66. ženski krzneni copati
67. ženski krzneni copati
68. ženski krzneni copati
69. ženski krzneni copati
70. ženski krzneni copati
71. otroške hlače

82. spalna srajca
83. spalna srajca
84. otroška pidžama
85. 3 pari ženskih nogavic
86. 3 pari ženskih nogavic
87. 3 pari moških nogavic
88. 1 par moških nogavic, kravata in šal
89. nedrček-korzet in 1 nylon ruta
90. 2 flanel rjuhe
91. 5 m bombažnega blaga za ženske obleke
92. 5 m bombažnega blaga za ženske obleke
93. 5 m bombažnega blaga za ženske obleke
94. 5 m bombažnega blaga za ženske obleke
95. fantovske deftin hlače
96. deklinške deftin hlače
97. otroške deftin hlače
98. otroške deftin hlače
99. otroške deftin hlače
100. frotirka in 2 nylon rute

Nagrade za anketo

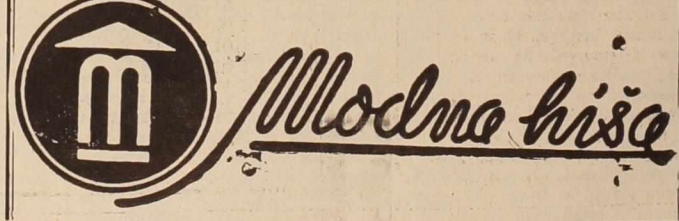
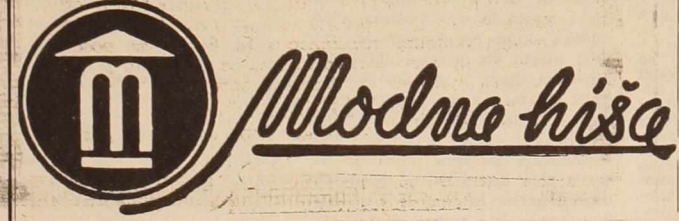
33. ženski salonarji
34. ženski salonarji
35. ženski salonarji
36. ženski salonarji
37. ženski nylon dežnik
38. ženski nylon dežnik
39. ženski nylon dežnik
40. ženski nylon dežnik
41. moški nylon dežnik
42. moški nylon dežnik

53. pletena jopica
54. pletena jopica
55. pletena jopica
56. pletena jopica
57. pletena jopica
58. dežnik
59. dežnik
60. dežnik
61. set lanena garnitura za 6 oseb

72. moška srajca
73. moška srajca
74. moška srajca
75. moška srajca
76. moška srajca
77. srajca
78. otroški čevlji
79. otroški čevlji
80. zimska domača halja
81. ženska pidžama

Zahvaljujemo se Vam za sodelovanje in Vas vabimo, da nas še večkrat obiščete.

MODNA HIŠA
MARIBOR

Lep napredek rokometu

V torek, dne 22. oktobra 1963 je imelo Solsko športno društvo »Štefan Kovač« iz Turnišča občni zbor. Društvo je bilo ustanovljeno 4. oktobra 1962 in ima atletsko, nogometno, rokometno, šahovsko in namiznoteniško sekcijo ter sekcijo za igre med dvema ograjama. Na letošnjem občnem zboru so sklenili ustanoviti še taborniško sekcijo. Društvo je delovalo po načelu upravljanja učencev, katerim so bili učitelji le mentorji. V enoletnem obdobju so ugotovili, da je bilo delo društva precej uspešno, čeprav niso imeli vseh pogojev. Rokometna sekcija si je morala najprej zgraditi igrišče, pri čemer so mladi športniki opravili prostovoljske dela v vrednosti nad 250 tisoč dinarjev. Poleg nogometne sekcije, je le-ta imela naj-

veča uspeha. Rokomet je postal pri Soli Turnišča igra sicernega učenca na srednji in višji stopnji. Če bo šlo vse po računih mladih športnikov, bo Turnišče v doglednem času postalo razgiban kraj v rokometnem športu, kar bi bilo za podeželje velik napredek v športni dejavnosti. Tudi mladi šahisti so bili precej uspešni. Poleg sodelovanja na občinskem prvenstvu je bila ekipa starejših pionirjev tudi v okrajnem merilu uspešna, saj so osvojili 5.—8. mesto. Nogometaši pa so bili zmagovalci tolažine skupine na III. prvenstvu Pomurja ter prvaki občine Lendava, za kar so prejeli prehodni pokal. Na občnem zboru so izvolili novo vodstvo društva, ponovno pretrdesi društvena pravila in sprejeli plan dela za obdobje 1963-64.

PRI TVD »PARTIZAN« Murska Sobota spet živahno

Kmalu po pričetku šole je uprva društva poslala obvestilo osnovnim, srednjim in strokovnim šolam o pričetku vadbe v društvu. Vodniški zbor in uprava pa sta na svoji skupni seji že razpravljala o programu vaje v jesenskih in zimskih mesecih.

Največ telovadcev je pionirjev in mladincev, kar je tudi razvidno. Manj pa je mladine iz srednjih šol, še manj ali skoraj nobenega pa ni iz delovnih kolektivov. Društvo pa se trudi, da pritegne tudi te. Mladinske organizacije na šolah in podjetjih naj bi v bodoče bolj priporočale redno telovadbo. To bi se posebej moralo veljati za delovne kolektive, v katerih veliko število mladih ljudi živi v zimskih mesecih v mestu in imajo priložnost za vaje. Društvo »Partizan« ne razpolaga z visokokvalificiranimi vodniki, ampak predvsem s mlajšimi vodniki in vodnicami posameznih oddelkov, ki so si pridobili znanje z

večletnim delom in vadbo v društvu. Razen teh vodijo posamezne oddelke še gojenci višjih letnikov učiteljska in SSTV. Urnik redne vadbe pri društvu »Partizan« Murska Sobota je naslednji:

Ponedeljek in četrtek — moški oddelki: od 1. do 5. razreda osn. šole od 17—18. ure, od 6. do 8. razreda osn. šole od 18—19., srednje šole, delavska mladina od 19—20. in člani od 20—21. ure. Torek in petek — ženski oddelki: predšolski otroci, moški in ženski, kakor tudi 1. razred osnovne šole od 16—17. ure, 2., 3. in 4. razred od 17—18., 5. in 6. razred od 18—19., 7. in 8. razred od 19—20. in srednješolska in delavska mladina od 20—21. ure članice.

Tekmovanje JPI v Ljutomeru

V nedeljo je občinski odbor Ljudske tehnike v Ljutomeru organiziral tekmovanje, ki so bila predvidena v programu Jugoslovanskih pionirskih liger. Tekmovali so pionirji in mladinci, pa tudi starejši člani LT. Na sporedu so bila tekmovanja v spuščanju zmajev, modelov-aviončkov, lov na lisico, spretnostne vožnje za pionirje — kolesarje in mladince-mopediste, v oranju in spretnosti vožnji traktorjev s prikolicco. Pionirji in mladinci so tekmovali v okviru ekip Kmetijskih zadrug.

V končni razvrstitvi je zmagala ekipa KZ Križevci pred ekipo KZ Ljutomer in VZK Ljutomer. Vsi tekmovalci so dobili denarne nagrade, pionirji in mladinci pa še knjižne nagrade od Obo LT. Zmagovalna ekipa je prejela prehodni pokal, ki ji ga je izročil sekretar Obo LT, Stane Feuš. —sf—

Tedenski koledar

Petek, 1. novembra — Dan mrtvih
Sobota, 2. novembra — Dušanika
Nedelja, 3. novembra — Silva
Ponedeljek, 4. novembra — Drago
Torek, 5. novembra — Zahar
Sreda, 6. novembra — Lenard
Četrtek, 7. novembra — Zdenka

Zdravstvena dežurna služba

1. nov. — dr. Rousova
2. nov. — dr. Gruškovnjak
3. nov. — dr. Gruškovnjak
4. nov. — dr. Lopert
5. nov. — dr. Rousova
6. nov. — dr. Gregorčeva
7. nov. — dr. Gruškovnjak

MALI OGLASI

Radio UKW, 5 valovnih dolžin, novejši, prodam. Huj, Mladinska 1, M. Sobota. M-957
ZELEZNE NOSILCE (traverze) 12 kom., dolžine 5 do 8 m, prodamo. Gostinsko podjetje Gornja Radgona. Kupci naj se zglasijo 3. novembra 1963 ob 9. uri na upravi podjetja. M-959

DVE KOBILI, lahki, ugodno prodam. Informacije: Veščica 4, p. M. Sobota. M-960
KUHINJSKO POHISTVO in električni štedilnik ugodno prodam. Klara Svarc, Lendavska 8, M. Sobota. M-961
MLADO DEKLE k dvema otrokoma iščem. Plača po dogovoru. Javiti se v trgovini »Runo«. M-962

ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK »TOBI«, z dvema grelinoma ploščama in pečko, normalne višine, zaradi selitve ugodno prodam. R. Koren, Titova 17, M. Sobota. M-963

POSESTVO vseh kultur s 3 ha zemlje in stanovanjskim poslopljem zaradi selitve prodam. Informacije pri Ani Jaušovec, Oskoslavci 74, p. Videm ob Ščavnici. M-964

SOBO prazno ali opremljeno, takoj vseljivo oddam. Naslov v upravi lista. M-965

MOTORNO KOLO »ISO«, 125 ccm, italijanski, ugodno prodam. Tišina 64. M-970

OTROŠKI VOZICEK, kombinirani, italijanski, in ženski žimski plašč ter radioaparati, ugodno prodam. Vprašati: Čebašek, Stefana Kovača 35, M. Sobota. M-971

SOBO, opremljeno, z možnostmi kuhanja, iščem. Naslov v upravi lista. M-974

OBČINSKA NOGOMETNA LIGA MURSKA SOBOTA ŠE NADALJE VODI BOGOJINA

V VI. kolu občinske nogometne lige sta bila dosežena naslednja rezultata:

Dokležovje : Vrelec 5:4
Tišina : Križevci 10:0

Tabela				
Bogojina	5	5	0	21:9 8
Tišina	6	4	0	26:16 8
Vrelec	6	3	1	30:18 7
Dokležovje	6	2	1	19:21 5
Križevci	5	0	5	7:39 0

K I N O

MURSKA SOBOTA — Od 1. do 3. nov. ameriški barvni kinemaskopski film: »Vrnitev v mesto-ce Peyton«, 4. in 5. nov. slovenski film: »Tistega lepega dne«, 6.—7. nov. zahodnonemški film: »Tisoč oči dr. Mabuza«.

GORNJA RADGONA — 1. nov. domači film (izredni): »Štirinajsti dan«, 2. in 3. nov. francoska ljubzenska drama: »Resnica«, 6. in 7. nov. angleški film: »O-liver Twist«.

SLATINA RADENCI — 2. in 3. nov. jugoslovanski kinemaskopski film: »Saša«, 7. nov. italijanski film: »Dekle s kovčkom«.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU — 2. in 3. nov. sovjetski kinemaskopski film: »Dekliška pomlad«, 6. nov. francoski film: »Resnica«, VIDEM OB ŠČAVNICI — 2. in 3. novembra italijanski film: »Nevarne soproje«.

VELIKA POLANA — 2. in 3. nov. sovjetski barvni film: »Deklica išče očeta«.

SALOVCI — 2. in 3. nov. kinemaskopski film: »Čas življenja in smrti«.

PREKLIC!

Podpisani Friderik Nemeč, Kidričeva 23, M. Sobota, preklicujem, ker sem užalil tov. Ivana Kerčmara, direktorja obratnega podjetja »Obrtnik« iz M. Sobote. Zahvaljujem se mu, da je odstopil od nadaljnega postopka. Friderik Nemeč.

ZAHVALA!

Iskreno se zahvaljujem dr. Francu Kosu za uspešno operacijo in dr. Savu Lambiču ter vsemu zdravstvenemu osebju porodniškega oddelka Splošne bolnišnice v M. Soboti, ki so s svojo sposobnostjo in požrtvovalnostjo rešili življenje meni in mojemu sinu. Hvaležna pacientka Zlata Kranjec, učiteljica, Križevci v Prelmurju.

OBVESTILO!

Industrijsko podjetje Mehanika Lendava obvešča, da bo sprejemala na delo le interese, ki so prijavljeni pri Zavodu za zaposlovanje delavcev. Na prošnje, ki bodo prihajale neposredno v podjetje, ne bomo odgovarjali.

POKRAJINSKI MUZEJ Murska Sobota

vabi na otvoritev razstave Društva mariborskih umetnikov, ki bo odprta do 15. novembra v prostorih Pokrajinskega muzeja v M. Soboti, v okviru Mariborske kulturne revije. D-1511

PODJETJE »AGROSERVIS« Murska Sobota

sprejme takoj v službo

2 kvalificirana ali priučena KOVINOŠTRUGARJA z nekaj prakse, vojaščne prosta.

Prijavijo se lahko tudi osebe, ki imajo veselje pričevanja v tem poklicu. — Pismene ponudbe sprejema uprava podjetja, interesenti pa se lahko tudi osebno zglasijo.

Interview

Čvrst in vitelk mladenič se je na mojo ponudbo usedel na stol. Rekel je, da je v službi pri listu »Dnevni grom« in pristavil: »Upam, da ne boste imeli ničesar proti temu, če vas intervjuvam«.

»Če me...« sem vzkliknil začuden.
»Če vas intervjuvam«.
»Aha, to je torej tisto! To se razume, da! Da, da — seveda. Kajpada. Naravno«.

Tisto jutro nisem bil dobro razporejen. Moje duševne moči so bile v zelo slabem stanju. Stopil sem k polici, na kateri je ležalo precejšnje število knjig. Potem, ko sem kakih šest ali sedem minut zaman brskal med njimi, sem se čutil primoranega iskati pomoči pri prijaznem mladeniču. In sem ga vprašal: »Prosim, kako to pišete?«

»Pišem? Kaj naj vendar pišem?«
»Besedo, intervjuvati?«
»Sveta pomagavka!!! Pa zakaj hočete to pisati?«
»Ne, ne; nimam namena pisati. Le pogledal bi rad, kaj ta beseda pomeni«.

»Hm! Treba je priznati, da je čudno — pa saj vam jaz lahko povem, kaj pomeni, če — če...«

»Oh, prekrasno! Sijajno! To bo popolnoma zadostovalo. Iskreno vam bom hvaležen«.

»In-in-ter, inter-«

»Aha, vi torej pišete s črko I?«

»Kajpak, gotovo, seveda«.

»Glejte no, in prav zaradi tega sem tako dolgo iskal«.

»Čujte, dragi gospod — kaj ste pa vendar hoteli pisati?«

»Jaz, da vam po pravici povem, niti sam ne vem. Imel sem pred seboj leksikon in sem iskal zadaj, v upanju, da bom našel med slikami. Vestie, pa je ta leksikon zelo stare izdaje in...«

»Dragi moj prijatelj — med slikami bi tudi v najnovejši (Nadaljevanje na 8. strani)

Kmetijsko gospodarstvo Gorica — Šempeter pri Gorici razpisuje naslednja prosta delovna mesta za stalne delavce, za obrat Biljenskih gričev:

- 20 SADJARJEV**
(lahko nekvalificirani delavci za priučitev),
- 40 VINOGRADNIKOV**
(lahko nekvalificirani delavci za priučitev),
Pogoji: Hrana in samska stanovanja preskrbljena na obratu. Osebnih prejemki po pravilniku o delitvi osebnega dohodka podjetja. Prijavitelci imajo možnost preko zime obiskovati razne tečaje pri izobraževalnem centru KG Gorica (sadjarski, vinogradniški, traktorski). Interesenti naj se javijo pismeno ali osebno pri kadrovski službi podjetja. O-968

Komisija za sprejem in odpovedi delovnega razmerja pri DS Kmetijskega gospodarstva Kranj razpisuje sledeča prosta delovna mesta:

- 2 SAMSKA ŽIVINOREJCA**
vajena ročne molže za obrat Senčur,
- 1 GOZDNEGA DELAVCA**
za obrat Jezersko.
Pogoji: Stanovanje in hrana zagotovljena na obratu. Selitvene stroške na delovno mesto plača podjetje. Osebnih dohodek po pravilniku podjetja. Pismene ponudbe sprejema personalni oddelček uprave v Kranju, cesta JLA 2. O-967

KMETIJSKI KOMBINAT GORNJA RADGONA razprodaja različne poljedelske stroje:

- sejalnice
- brane
- kultivatorje
- vinsko posodo
- 2 rabljena mopeda

dne 5. novembra ob 9. uri na obratu v Črncih, dne 6. novembra ob 9. uri na obratu Videm (Zihlava) in dne 7. novembra ob 9. uri na obratu Gornja Radgona. — Opozarjamo vse interese, da bodo cene strojev zelo nizke!- O-973

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta, brata in svaka

VIKTORJA VOGLER

BIVŠEGA GOSTILNIČARJA IN TRGOVCA IZ CANKOVE

se najprisrčneje zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti, darovali vence in cvetje ter izrazili sožalje. Iskrena hvala dr. Kastelicu in dr. Hercogu ter strelžnemu osebju internega oddelka bolnišnice v M. Soboti za posebno skrb in nego. Zahvaljujemo se domačim in korovskim gasilec za številno spremstvo in slovo.

Cankova, 28. oktobra 1963
Zalujoče: žena, hčerka in sestra

»AVTOBUSNI PROMET« MARIBOR

NOVI VOZNI RED

velja od 1. novembra 1963

D	VD	D	km	Postaja	D	VD	D
—	5.25	12.40	—	SOTINA	11.05	16.05	—
4.15	5.35	12.50	4	ROGAŠEVCI	10.55	15.55	20.25
4.18	5.43	12.58	7	Venčeslavci	10.47	15.49	20.19
4.23	5.48	13.03	10	Ropoča	10.42	15.44	20.17
4.25	5.50	13.05	11	Krašče	10.40	15.42	20.15
4.30	5.55	13.10	13	Domajinci	10.35	15.37	20.10
4.35	6.00	13.15	15	Cankova	10.30	15.32	20.05
4.40	6.05	13.20	18	Skakovec	10.25	15.27	20.00
4.43	—	—	—	Štrukovci	—	—	19.57
4.47	—	—	—	Puževci	—	—	19.53
4.52	—	—	—	Lemerje	—	—	19.48
4.57	—	—	—	Brezovci	—	—	19.43
5.00	—	—	—	Predanovci	—	—	19.40
5.06	—	—	—	Čermelavci	—	—	19.34
—	6.10	13.25	20	Krajna	10.20	15.22	—
—	6.12	13.27	21	Gederovci	10.18	15.20	—
—	6.16	13.31	23	Rankovci	10.14	15.16	—
—	6.24	13.39	27	Kupšinci	10.06	15.06	—
5.15	6.30	13.45	30	MURSKA SOBOTA	10.00	15.00	19.25

D	N	D	km	Postaja	D	D	N
5.15	5.15	12.35	—	KUZMA	11.11	15.35	16.11
5.19	5.19	12.39	2	G. Slaveči	11.07	15.31	16.07
5.23	5.23	12.43	4	D. Slaveči	11.03	15.27	16.03
5.27	5.27	12.47	6	Motovilci	10.58	15.23	15.58
5.33	—	—	9	Venčeslavci Kr.	—	15.17	—
5.37	—	—	11	Pertoča	—	15.13	—
5.39	—	—	12	Ropoča	—	15.11	—
5.41	—	—	14	Krašči	—	15.07	—
5.45	—	—	16	Domajinci	—	15.03	—
5.49	—	—	18	Cankova	—	14.59	—
5.53	—	—	20	Skakovec	—	14.55	—
5.55	—	—	21	Štrukovci	—	14.53	—
—	5.30	12.50	—	Beli Kriš	10.56	—	15.56
—	5.35	12.55	—	Zaga Grad	10.51	—	15.51
—	5.40	13.00	—	Grad	10.46	—	15.46
—	5.49	13.09	—	Kruplivnik	10.37	—	15.37
—	5.51	13.11	—	Radovci	10.35	—	15.35
—	5.54	13.14	—	Bodonci II	10.32	—	15.35
—	5.58	13.18	—	Bodonci I	10.28	—	15.28
—	6.02	13.22	—	Zenkovci	10.24	—	15.24
5.58	6.04	13.24	22	Puževci	10.22	14.50	15.22
6.02	6.08	13.28	23	Lemerje	10.18	14.48	15.18
6.06	6.11	13.31	25	Brezovci	10.15	14.44	15.15
6.08	6.13	13.33	26	Predanovci	10.13	14.42	15.13
6.12	6.18	13.38	29	Čermelavci	10.08	14.38	15.08
6.25	6.26	13.46	33	MURSKA SOBOTA	10.00	14.30	15.00

ŠE VEČ SKRBI JE POTREBNO

Soboško Turistično olepševalno društvo je v aprilu letos razpisalo natečaj za ureditev mesta Murska Sobota. Vsakoletna akcija je tudi letos rodila uspehe. Mnogi prebivalci mesta so se pozivu Turističnega olepševalnega društva odzvali in ves čas so skrbeli za lep izgled hiš, balkonov, oken in vrtov. Vsa ta prizadevanja občanov je posebna komisija skozi vse leto spremljala in pred dnevi sprejela spisek občanov in hišnih svetov, ki so imeli najljepše urejene svoje domove in vrtove. Za najbolj prizadevne občane je Turistično olepševalno društvo namenilo skromne nagrade v znesku 30 tisoč dinarjev.

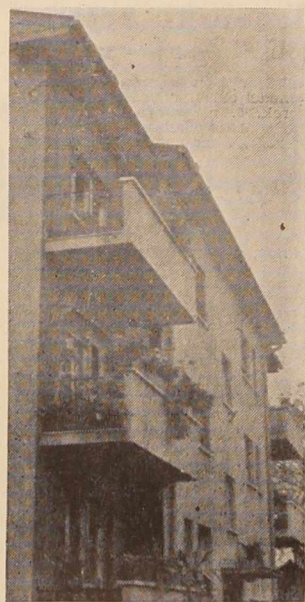
Za ureditev balkonov je komisija dodelila nagrade Hildi Bednar v ulici Stefana Kovača 5, Sonaja Barci v isti ulici št. 11 in Hujs Marija v Cvetkovi ulici št. 24. Najljepše urejene vrtove so po ocenah komisije imeli Komotar Metod v St. Kovača ulici, Marija Zrim v ulici Kuzmič Mikloša in Koloman Hirsli v ulici St. Kuzmiča. Tudi prebivalci, ki stanujejo v blokih so skrbeli za izgled zgradb. Nagradi bosta dobila hišna sveta v

zgradbi št. 1 v Zveni ulici in v zgradbi v ulici Stefana Kovača št. 9.

Seveda spisek tistih, ki so lepo urejali svoje domove in okolico ni tako kratak. Še več jih je in želeli bi, da bi bil vsako leto daljši, vendar je komisija Turistično-olepševalnega društva izbrala tiste, ki so pokazali največ prizadevanj. Ob zaključku natečaja pa je potrebno poudariti, da akcija za ureditev mesta ni naletela na razumevanje pri vseh prebivalcih. Nekateri še vedno mislijo, da je balkon mesto za sušenje perila, drugi spet ne okrasijo oken in balkonov s cvetlicami, spregledajo smeti pred zgradbami v katerih stanujejo. Metanje odpadkov povsod, je bolezen značilna predvsem za mlajše prebivalce mesta. Dodamo pa še lahko, da delovne organizacije k akciji za ureditev mesta niso pristopile. Se vedno v neposredni bližini nekaterih objektov v mestu najdemo preveč

nezaželenih stvari, ki kvarijo celotni izgled mesta. Seveda so tudi dela na kanalizaciji vplivala na uspešnejši konec akcije, kar pa vsekakor vedno in povsod ne more biti izgovor. Prav bi bilo, da tudi v jesenskem in zimskem času, ko ne bo cvetlic, ne pozabimo na izgled našega mesta. Ulice in pločniki, park, balkoni in okna, pročelja hiš in vhodi so ogledalo, ki daje sliko o nas, prebivalcih mesta, ki imamo radi svoje mesto in ljubimo lepo in čisto. Zato se potrudimo, da bomo sami, kakor tudi gosti, izletniki in turisti vedno videli v tem ogledalu najlepšo sliko našega mesta. ič

Morda bomo v prihodnje lahko videli še več tako lepo urejenih pročelij stanovanjskih zgradb (foto K. Sukič)

KONČAN JE NAJVEČJI SODNI PROCES V POVOJNI AVSTRIJI

Dosmrtni zapor za esesovca Rojka

Največji sodni proces v povojni Avstriji, ki je trajal pred graškim deželnim sodiščem cele štiri tedne, je končan. V strahotnih podrobnostih je prikazal zverinstva, ki jih je zgrešil esesovski zločinec Stefan Rojko, pomočnik zloglasnega Jöckla v nacističnem taborišču Terezín pri Pragi.

Rojko je izrazit strahopetec. Kot strahopetca in skrajnega primitivca ga je označil tudi psihater, ko je pred sodiščem govoril o zločinčevi osebnosti. V času nacističnega barbarstva je Rojko odvrnil masko navidezne poštenosti, izza nje pa je zažarela podoba zverine. Z gnusnimi zločini se je postavil pred svojimi esesovskimi sokrivniki, ker je s tem hotel dokazati, da so ga po krivici imenovali »mevzo«. Toda v sodni dvorani nekdanji strah in trepet zapornikov v Terezínu ni bil več hladnokrvni »Herrenmensch«. Tu mu ni več igral okrog ustnic dobro znani cinični moriški nasmeji. Tu je trepetal v strahu za življenje.

Kljub temu pa je tu in tam vendarle pokazal svojo brezčutnost. Tako je pripovedoval, da je sam izbral kandidate smrti in jih vodil do morišča, vendar da z umori samimi ni imel »ničesar opraviti«.

Kakšno je bilo najmanjše število zapornikov, ki jih je sam vodil na morišče?

Rojko je hladno odgovoril, da je šlo najmanj »za en, dva, do pet kosov«.

Predsednik senata ga je ostro zavrnil, da to niso bili nobeni »kosi«, ampak ljudje.

Ze v prvih dneh razprave so mu dokazali, da je od jeseni 1942 do jeseni 1944 pobil 44 zapornikov, med njimi neko ženo, ki ga je z dvignjenimi rokami prosila za življenje. Tudi nekega 16-letnega fanta, že napol otroka in mnoge sovjetske vojne ujetnike je ustrelil. Njegovi škornji so bili zelo pogosto polni človeških možganov, krvi in las, kajti ljudi, katerih ni mogel pobiti z ročajem revolverja, z lopato ali zadaviti v vodi, je do smrti obrcal s škornji.

Toda Rojko je vse zanikal in zatrjeval, da so te obtožbe navadne laži, ki mu jih hočejo obesiti na vrat iz »političnih razlogov«. Trdovratno je zanikal tudi to, da bi kankoli vedel o 40 avstralskih vojnih ujetnikih, ki so jih ustrelili v začetku aprila 1945. Vpričlo 76-letnega Josefa Heinza iz Zahodne Nemčije, je zanikal tudi to, da je pobil nekega starega človeka,

da je ujetnike pital s soljo, da jih je silil, da so morali piti vsebino pljuvalnikov. Toda priča Josef Heinz je na lastne oči videl tudi druga grozodejstva, ki jih je počenjal zločinec Rojko. Nekega dne je velel pripeljati zvezanega ujetnika in je vodni curek iz cevi, ki jo je ravnokar držal v roki, usmeril v trebuh nesrečnega. Izredno močan vodni pritisk je žrtvi raztrgal trebuh, tako, da je črevesje prilezlo na dan.

Priče so se vrstile druga za drugo. Sredi njihovih spominov in izpovedi so vstajale pred duševnimi očmi iz dneva v dan številne sence občinstva tudi grozote sence preteklosti. Nizali so se zločini toda nizali so se tudi dokazi proti preteklosti, proti mnogim Rojkom...

Rojko je na koncu vse svoje upanje zgradil na nekdanjem esesovskem pajdašu Theodorju Hohausu, ki so ga čehoslovaške oblasti

pružili zaradi številnih razbremenilnih prič oprostile kazni odgovornosti in ki živi zdaj v Zahodni Nemčiji. Toda Hohaus zaradi hude srčne bolezni ni mogel priti v Gradec, pač pa je deželnemu sodniku poslal pismo, v katerem pravi med drugim:

»Rojko naj ne poskuša svojih dejanj obesiti drugim. Moje mnenje je, da odkritosrčen človek mora priznati svoja dejanja. Do danes še nisem nikjer prebral, da bi Rojko rekel: Da, to sem moral storiti! Gotovo se mora spomniti, kaj sem svojčas rekel poveljniku taborišča Jöcklu: »Haupsturmführer, nikar ne računajte s tem, da bom jaz tukaj mučil ljudi!« Lahko mu tudi poveste (Rojku — prip. red.), da mi je Schmidt (kateri je čehoslovaške oblasti skupaj s poveljnikom Jöcklom in nekaterimi drugimi obsojenci na smrt) deset minut pred smrtjo dejal: »Ti si bil edini, ki ni pozabil, da so tudi drugi bili ljudje!« Stefan, gram te bodi!«

Zo štirih tednih trajajočemu procesu, ki so mu prisostvovali med drugim številni novinarji in tudi predstavniki čehoslovaškega pravosodnega ministrstva, je kazenski senat izrekel obsodbo nad nekdanjim krvnikom iz Terezina Stefanom Rojkom: dosmrtni zapor,

poostren vsako leto s šestimi meseci trdega ležišča.

Državni tožilec dr. Flick je v zaključnem govoru dejal, da »ne gre za noben politični proces, ampak za proces proti zločincem, ki je zaradi svojih osebnih koristi in zaradi svoje strahopetnosti moril. S tem mora izgubiti sleherno simpatijo, za katero so se zavzemali anonimni pisal raznih pismen, ki so skušali Rojkove zločine pripisati drugim. Vse priče so ga nedvoumno prepoznale in samo naključju se lahko zahvali, da ga leta 1951 niso izročili CSSR. Zgola prevajalska napaka mu je rešila življenje.« Ob koncu je državni tožilec pozval poroto z besedami:

»Upoštevajte trpljenje in muke, ki jih je povzročil obtoženi, upoštevajte, da je zagrešil številne krvave zločine. Dokažite s svojo sodbo, da nimate za dejanje obtoženega nobenega razumevanja in izrecite nad Rojkom kazni, kakršno zasluži množični morilec.«

Branilec je skušal omiliti upravičeno ostrino teh besed. Prosil je za obtoženega mlo kazni in pri tem zahteval, naj sodišče upošteva temeljna krščanska načela, vendar je njegov poziv na »krščansko ljubezen« ostal brez slehernega odmeva v zadnji dan nabitih polni dvorani.

ZANIMIVI DROBIŽ

ODKOD NAHOD?

Mnogi ljudje mislijo in so mislili, da utegne že samo hladno vreme ali mraz povzročiti prehlad (nahod), ki se razveda v kašljanjem, glavobolom ne prijetnim draženjem grla, z bolečinami v prsih itd. Danes vemo, da povzročila nahod infekcija (okužba), ne pa samo hladnost ali mraz. Nahod povzročajo virusi. Doslej poznamo približno 80 vrst virusov, ki povzročajo nahod. Hladnost, mraz, velika vročina, utrujenost, pretirano uživanje alkohola in pretirano spolno izživljanje je samo osnova, ki lajša delovanje škodljivega napadalca (virusa) v človeškem organizmu. Sicer pa pove že beseda nahod, da to nadlogo — najdemo.

MESEC IN ZVEZDE NA TELEVIZIJI

V drž. astronomskem inštitutu Stenberg v ZSSR so nedavno namestili nov glavni teleskop, ki so ga izdelali v leningrajskem optičnomehaničnem zavodu. Ta teleskop omogoča milijonom gledalcev, da na televizijskem ekranu opazujejo (fikrat) z astronomi) Mesec in zvezde. V glavnem teleskopu je nameščen vgrajena tudi televizijska naprava, ki prenaša slike zvezd neposredno v televizijsko omrežje.

NOVA NAHAJALIŠČA NAFTE NA HRVATSKEM

V LR Hrvatski so odkrili nova nahajališča nafte. Na področju vzhodne Slavonije in Baranje, ob Jadranu in pri Bjelovaru so v zadnjih mesecih odkrili nova nahajališča nafte, ki bodo, po sodbi strokovnjakov, dajala v dveh, treh letih skupaj s sedanjimi viri, okrog 1.500.000 ton nafte na leto.

V 108 LETIH NOBENKRAT PRI ZDRAVNIKU

Najstarejša ženska v Gornjem Pologu, v vasi Kunovo pod Suvo goru, je Jelena Trpkoska, ki se je rodila leta 1856 v Belovšju pri Gospičevu. Čeprav je že v 108 letih, opravlja vsa poljska in gospodinjinska dela. Njena največja strast pa je pešačenje. Jelena prepešači tudi po 30 km. Nedavno je prepešačila od Kunova do Gospičeva. Zdrava je, dobro vidi in ima zdrave zobe. Nikdar še ni bila pri zdravniku.

ZE 45 LET NE SPI

Sved Oskar Erickson iz Eskilstuma, ki ima zdaj 77 let, ni zatislil očesa. Nepreretoma pod zdravniškim nadzorstvom ni zaspal, pa čeprav mu dajejo najmočnejša uspavalna sredstva, niti za eno samo minuto. Erickson je 1919. leta zbolel za zelo hudo gripo, ki mu je, domnevajo, hudo poškodovala možganski center za spanje. Ker je popolnoma nezmožen za delo, so ga upokojili.

PUSTOŠENJE V JEDRSKI VOJNI

V jedrski vojni bi, po najskromnejšem računu, izgubilo življenje 800 do 1000 milijonov ljudi; razen tega bi bil uničen osnovni, odlični del materialne družbene baze, na kateri sloni življenje in razvoj sodobne ljudske družbe — je rečeno v nekem članku, ki ga je objavil sovjetski časnik »Meždunarodnaja žizn«.

OGROMNI STROŠKI ZA OBOROŽITEV

Nobelovec Noel Baker navaja porazne številke o sodobnem oboroževanju, med drugim tudi tole: 1914. leta so izdale države za oboroževanje 500 milijonov funtov, leta 1963 pa že kar 45.000 milijonov funtov (1 funt 2.100 din), kar je približno toliko, kolikor znaša skupni nacionalni dohodek vseh nerazvitih dežel.

ZMESNJAVA V IMENIH MOSKOVSKIH ULIC

Šoferji taksijev, zdravniki, pismonoše in milica imajo v šestmilionjski sovjetski prestolnici velike težave z orientacijo. Imena ulic nikakor niso enotna. V Moskvi je nameščen nič manj kot 21 cest, ki se imenujejo po znanstveniku Lomonosovu. To pa še ni rekord. Vrhunec zmesnjav nastane, kadar hoče kdo poiskati ulico »Ob parku«. V tem primeru lahko izbira med 45 ulicami s tem imenom, od tega jih je 16 v isti mestni četrti. Teško je na primer najti tudi ulico 1. maja, zakaj ulic s takim imenom je 22. Sovjetskih ulic je 19, Puškinovih ulic je 16, ulic Gorkega 13, Gogoljevih 9, ulic Majakovskega 7 in Tolstojta 5. Ni čudno, da zlasti šoferji tovornjakov, ki prihajajo iz province, tavajo ure in ure po mestu, preden najdejo pravi naslov. Moskovska »Komsomolskaja pravda« poroča, da ima dnevno najmanj 5.000 šoferjev osebnih in tovornih avtomobilov težave z iskanjem naslovov in da zaradi tega izgube mnogo dragocenega delovnega časa v vrednosti do 12 milijonov rubljev letno.

A N E K D O T E NAJUSPEŠNEJŠE ZDRAVLJENJE

Angleški pesnik Oscar Wilde se je pogovarjal z mladim zdravnikom o pacientih: »Pomisli, je dejal, »zdravil sem zlomljeno nogo. Mesec dni pozneje je moj pacient postal prvak v maratonu.«

»Seveda, ko je videl račun, je mirno dodal Wilde.

STOJ, GENERAL!

Ko so bili manevri, je hotel general Suvorov prek mosta. Stražar ga je ustavil in dejal: »Ne smete prek njega, ker je most porušene.«

General pogleda vojaka in se obrne k naredniku: »Kako si upate meni — generalu ovirati prehod!«

»Ne pritožujte se meni, ker sem padel pred tremi dnevi.«

NESREČA

Neki tenor, ki je mislil, da je velik umetnik, si je med britjem naročil tudi manikiranje. Dekle, ki mu je manikirala nohte, je bila zelo ljubka. »Velika tenor ji je pričel dvoriti. Predlagal ji je, da bi šla z njim na koncert in potem v bar.«

Toda mlada žena ni sprejela povabila in je povedala, da je poročena.

»Nič hudega, zložite se možku«, je dejal umetnik.

»To lahko storite kar vi sami, ker vas mož pravkar brije!«

(Nadaljevanje s 7. strani)

izdaji — oprostite, velenjeni gospod, saj se bova sporazumela — vi niste videli, to se pravi, ne kažete, da bi bili tako inteligentni, tako bistroumni, tako rekoč, kot sem v začetku domneval. Saj mi ne boste teh besed zamerili, prosim?«

»Oh, prosim, prosim! Mnogokrat so mi to že povedali in celo taki so mi to pravili, ki se nikoli ne dobričkajo ljudem, ki nimajo sploh najmanjšega razloga za dobrikanje. Ti so mi rekli, da sem v tem pogledu naravnost čudovit. Da! Z vznihanjem so ti ljudje govorili o meni!«

»No, to si lahko mislimo! Zdaj pa, kar se tiče intervjuva — morda ste že slišali, da je današnji običaj intervjuvati vsakogar, čigar ime je prišlo v javnost.«

»A res? O tem prav nič ne vem. Mora pa to biti zelo zanimivo. S čim pa to napravite?«

»Hm! To je zares strašno! Včasih napravimo to z bičem, ponavadi pa tisti, ki intervjuva, postavlja vprašanja, intervjuvani pa nanje odgovarja. Ta način je dandanes v splošni rabi. Blagovolite — če ste tako prijazni — ali vam smem postaviti nekatera vprašanja, ki bi pokazala javnosti najvažnejše podrobnosti iz vašega javnega ter zasebnega življenja?«

»O gotovo! To vam z največjim veseljem dovolim — lahko rečem, da z radostjo. Moj spomin je sicer zelo slab, pa to, upam, ne bo škodovalo. Ta moj spomin, veste, nikoli ne deluje redno — neverjetno nereden je. Včasih gre v diru, včasih pa potrebujete štirinajst dni, da preide neko točko. Velike skrbi mi povzročajo.«

»To nič ne de, da le poskusite, kar je v vaši moči.«

»To pa. Zelo se bom potrudil.«

»Prisrčna hvala. Ali ste pripravljeni?«

»Sem.«

Vprašanje: »Koliko ste stari?«

Odgovor: »Junija meseca bom imel devetnajst let.«

Vprašanje: »Kaj ne poveste! Mislim sem, da ste stari pet ali šestinideset let. Kje ste bili rojeni?«

Odgovor: »V Misouriju.«

Vprašanje: »Kdaj ste začeli pisateljevati?«

Odgovor: »Leta 1836.«

Vprašanje: »Zares se mi to ne zdi mogoče, če ste zdaj stari komaj devetnajst let?«

Odgovor: »Ne vem. Tudi, vam se to čudno zdi, kajne?«

Vprašanje: »Čujte, kako se to zdi. Kdo je bil od ljudi, ki ste jih poznali, po vašem mnenju največji čudak?«

Odgovor: »Aron Burr.«

Vprašanje: »Toda saj niste mogli poznati Arona Burra, če ste zdaj komaj devetnajst let stari?«

Odgovor: »Če vi boljše veste, čemu me pa sprašujete?«

Vprašanje: »Oh, kar tako — vse je samo moja domneva. Kako ste se pa seznanili z Aronom Burrom?«

Odgovor: »Čisto preprosto. Bil sem po naključju nekega dne pri njegovem pogrebu in takrat mi je rekel, naj ne delam toliko hrupa, ker...«

Vprašanje: »Ampak — sveta nebesa — če ste bili pri njegovem pogrebu, je vendar moral biti mrtev. In če je bil mrtev, kaj je vendar njega brigalo, kakšen hrup delate?«

Odgovor: »Ne vem. Zmeraj je bil čudak.«

Vprašanje: »Tega nikakor ne morem poročati javnosti. Vi trdite, da je bil mrtev in da je govoril z vami?«

Odgovor: »Saj nisem rekel, da je bil mrtev.«

Vprašanje: »Torej ni bil mrtev?«

Odgovor: »Hm! Jaz ne vem. Nekateri so pravili, da je bil mrtev, drugi pa da ni bil.«

Vprašanje: »Kakšnega mnenja ste pa bili vi?«

Odgovor: »Oh, mene ni stvar prav nič zadevala. Saj ni bil moj pogreb.«

Vprašanje: »Ali ste — potem — toda tega ne bova mogla razčistiti. Dovolite mi, da vas vprašam nekaj drugega. Katerega dne ste bili rojeni?«

Odgovor: »V ponedeljek dopoldne na 31. oktobra 1693.«

Vprašanje: »Kaj ste rekli?! To je vendar nemogoče. Saj bi bili potem stari 180 let! Kako boste to pojasnili?«

Odgovor: »Nimam namena pojasnjevati.«

Vprašanje: »Toda prej ste rekli, da ste devetnajst let stari, zdaj pa trdite, da jih imate na grbi že stoosedeset. To je strašno protislovje.«

Odgovor: »Ha! Ali ste opazili? (Si stisne roki.) Tudi meni se je dozdevalo, da je to protislovje, le ničesar določene nisem mogel spoznati. Kako hitro ste vi to opazili!«

Vprašanje: »Lepa hvala za poklon! Ali ste imeli — oziroma — ali imate kaj bratov ali sester?«

Odgovor: »Hm! Mislim — jaz — jaz — mislim, da pa se nič ne morem spomniti.«

Vprašanje: »To je najbolj čudna izjava, kar sem jih v svojem življenju slišal.«

Odgovor: »A res? Kako pa to mislite?«

Vprašanje: »Kako naj vendar mislim, ali naj mislim drugače? Prosim, pogledajte tole sliko na steni. Komu je ta lik podoben? Ali ni to vaš brat?«

Odgovor: »Oh, da, da, da! Zdaj sem se pa spomnil. To je moj brat Vilko. Bili smo mu rekli, Nesrečni stari Bill.«

Vprašanje: »Kako? Ali je morda umrl?«

Odgovor: »Kakor se vzame. Mislim, da je mrtev. Kaj res gotovega ni doslej še nihče povedal. Skrivnosten dogodek je to bil.«

Vprašanje: »Žalostna zgodba, zares žalostna. Bill je torej izginil?«

Odgovor: »Seveda, izginil je, in sicer na zelo enostaven način: pokopali smo ga.«

Vprašanje: »Pokopali? Pokopali ste ga, ne da bi vedeli ali je živ ali mrtev?«

Odgovor: »Ne, ne! O ne! To pa ne! Bill je bil mrtev dovolj.«

Vprašanje: »Moram poudariti, da tega ne razumem. Čujtel! Če ste ga pokopali in vedeli, da je mrtev... Aha, šele zdaj razumem. Prišel je zopet k sebi.«

Odgovor: »Kaj še! Niti na misel mu ni to prišlo!«

Vprašanje: »No, kaj podobnega nisem še svoj živ dan slišal. Nekdo je umrl. Nekdo je bil pokopan. Kje torej tiči tista velika skrivnost?«

Odgovor: »Ha! Saj to je ravno! Za to pravzaprav gre! Poslušajte — bila sva dvojčka, rajnki Bill in jaz. Ko sva bila stara štirinajst dni, so naju okopali v kadi in takrat je eden od naju utonil. Niso pa mogli spoznati, kdo od naju dveh. Nekateri so menili, da je utonil Bill, drugi pa, da sem utonil jaz.«

Vprašanje: »Čudna zadevščina! Kaj pa vi pravite?«

Odgovor: »Zlomek naj ve! Ta strašna uganika je vrgla mrkosenco čez vse moje življenje. Zaupal vam bom nekaj, kar nitem še živi duši povedal. Jaz in Bill — eden od naju je imel posebno znamenje — veliko prirojeno znamenje na levi roki — in to sem bil jaz. In prav ta otrok s tem znamenjem je bil tisti, ki je utonil.«

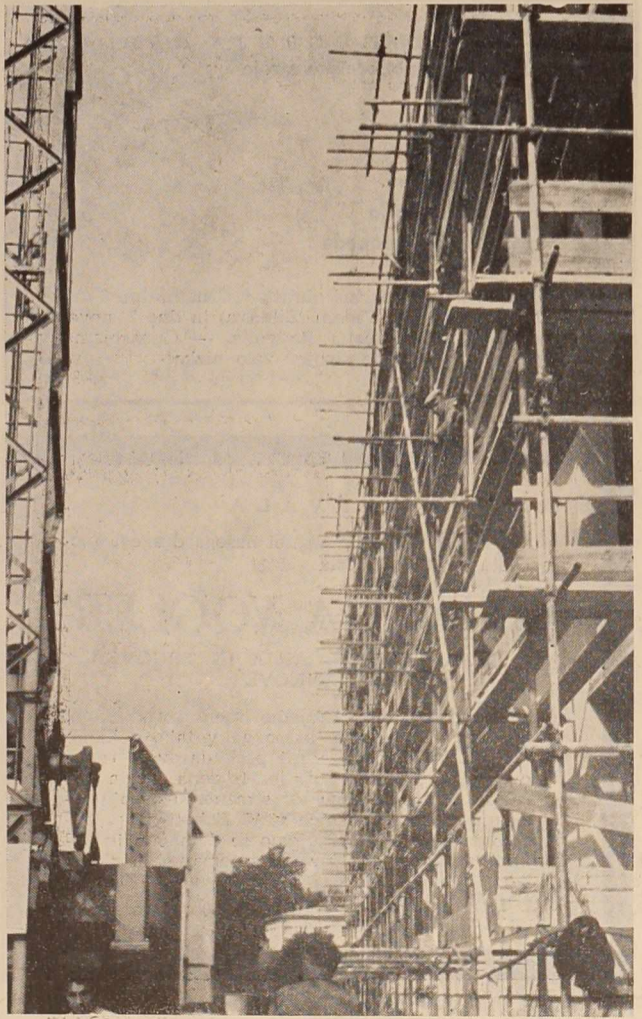
Vprašanje: »No, veste, po vsem, kar ste mi povedali, ne vidim ničesar posebno skrivnostnega na celi zadevščini.«

Odgovor: »Ali res ne? Jaz pa! Glejte, nikakor ne morem razumeti, kako so pri vseh zlonikih mogli naši domači pograbititi napačnega otroka in ga pokopati. Toda — psst! — ne govoriva več o tem! Družina bi utegnila kaj slišati in sam vrag ve, da imam že brez tega dovolj drugih skrbi in ibriskosti na glavi.«

Vprašanje: »Naj bo. Saj sem že dovolj izvedel. Prav hvaležen sem vam. Le tista zadeva o pogrebu Arona Burra mi ni prav jasna. Ali bi mi mogli zaupati, katera je bila tista posebna lastnost, ki vam je vdihnila misel, da je bil Aron Burr čudak?«

Odgovor: »Oh, le neka neznahtna malenkost je to bila. Izmed petdesetih ljudi bi je morda niti eden ne bil opazil. Ko je bil pred certkviijo končan zadnji poslovični govor in se je pogrebni sprevod začel polagoma pomikati proti pokopališču — Burrovo truplo je ležalo lepo zleknjeno v krsti — je rekel Burr sam pri sebi, da bi ne bilo napak, če bi še enkrat — poslednjič — pogledal ta zanimivi prizor. In v teh mislih je vstal in prisedel h kočijažu.«

Mladenič se je po teh besedah skrivnostno dvignil in izginil skozi vrata. Nikoli več ga nisem videl. Škoda, tako prijazen fant je bil!

Na naših gradbiščih — motiv (Foto K. Sukič)